

กรอบการพัฒนากาเกษตรเชิงพื้นที่
อำเภอเมืองลำปาง ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง
จังหวัดลำปาง

คำนำ

กรอบการพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับอำเภอฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามกระบวนการของแต่ละตำบลในพื้นที่อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง โดยการคิดวิเคราะห์ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับชุมชน เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจ ภายใต้อข้อมูลพื้นฐานและศักยภาพของชุมชนที่มีอยู่เป็นกรณีปัญหาท้องถิ่น มาสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการ เกิดประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกร สร้างความมั่นคง ให้กับครอบครัว และท้องถิ่นอย่างยั่งยืน อันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเกษตรกรในการมุ่งสร้างรายได้ให้มีความมั่นคงและความยั่งยืนของอาชีพ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ส่งผลให้เกิดแนวทางพัฒนาด้านส่งเสริมการเกษตรในระดับพื้นที่

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๔
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๔
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๖
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๖
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๑๒
๓.๑ ฤดูกาล	๑๒
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๒
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๓
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๑๓
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๑๓
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๑๔
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๔
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๕
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๖
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๗
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๘
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๑๘
๑.๑ เกษตรกร	๑๘
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๓๔
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๓๔
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๔
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๘
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๓๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๓๘
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๙
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๔๐
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๔๒
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๑
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๔
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๕
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๒
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๓
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๕
๗	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๕
๘	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๑๖
๙	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๖
๑๐	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๗
๑๑	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๗
๑๒	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๘
๑๓	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๘
๑๔	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๙
๑๕	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๙
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๙
๑๗	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๙
๑๘	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๐
๑๙	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๑
๒๐	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๑
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๗
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๙
๒๓	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๙
๒๔	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๓๑
๒๕	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๓๒
๒๖	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๓๒

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๗	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๓๒
๒๘	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไย	๓๔
๒๙	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตลำไย	๓๕
๓๐	แสดงพื้นที่ปลูกลำไยตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๖
๓๑	แสดงต้นทุนการผลิต	๓๘
๓๒	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๓๙
๓๓	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๙
๓๔	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าลำไย อำเภอเมืองลำปาง	๔๐
๓๕	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๔๑
๓๖	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๔

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๕
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๖
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๑๒
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๑๖
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไย	๓๕
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกลำไย (พื้นที่ปลูกจริง)	๓๖
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๗
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๗
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๓๗

บทที่ ๑

ข้อมูลตัวกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอเมืองลำปาง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ ๘๐๐.๐๘ ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางรถไฟประมาณ ๒๒๕ กิโลเมตร และตามทางหลวงแผ่นดินสายพหลโยธิน ประมาณ ๖๐๒ กิโลเมตร

๑.๒ อาณาเขต

อำเภอเมืองลำปาง มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ ไกล่เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอแจ้ห่ม	อำเภอเมืองปาน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอแม่ทะ	อำเภอเกาะคา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอแม่เมายะ	
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอห้างฉัตร	

แผนที่แสดงขอบเขตอำเภอเมืองลำปาง
จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ
(ที่มา :ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ ๒๕๖๙)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็น

๑) เขตเทศบาลนครลำปาง ได้แก่ ตำบลหัวเวียง ตำบลเวียงเหนือ ตำบลสบตุ๋ย ตำบลสวนดอก ตำบลพิชัย(บางส่วน) ตำบลพระบาท(บางส่วน) ตำบลบ่อแฮ้ว(บางส่วน) และตำบลชมพู(บางส่วน)

๒) เขตเทศบาลเมืองเขลางค์นคร ได้แก่ ตำบลชมพู(บางส่วน) ตำบลปงแสนทอง ตำบลพระบาท (บางส่วน) และตำบลกล้วยแพะ

๓) เขตเทศบาลเมืองพิชัย ได้แก่ ตำบลพิชัย (บางส่วน)

๔) เขตเทศบาลตำบล มี ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลบ่อแฮ้ว (มี ๒ เทศบาลตำบล) และตำบลต้นธงชัย (มี ๑ เทศบาลตำบล)

สรุป อำเภอเมืองลำปาง มี จำนวน ๖ เทศบาล ๙ อบต. ๑๙ ตำบล ๑๔๔ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล จำนวน ๖ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๙ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

ตำบล หมู่ที่	พระบาท	ชมพู	กล้วยแพะ	ปงแสนทอง	บ้านแลง
๑	บ้านป่าขาม, รมโพธิ์งาม	บ้านย่าเป้า	กล้วยหลวง	ปงแสนทอง, ศรีก้า	หัวทุ่ง
๒	บ้านเหล่าบุญเกิด, ชุมชน ธนวรรณ, ชุมชนศรีพนทรัพย์	บ้านพ่อน	กล้วยแพะ	หมอสม, วังแค้ว	สบมาย
๓	บ้านโทกหัวช้าง	บ้านศาลาดอน	กล้วยม่วง	ลำปางกลางตะวันตก	ศรีปริดา
๔	บ้านผาลาด, ชุมชนอิวเมียน	บ้านศรีหมวดเกล้า	หัวฝาย	ปากกล้วย, ป่าต้นกุ่มเมือง	แม่อาจ
๕	บ้านศรีชุมพระบาท	บ้านกาดเมฆ	กล้วยกลาง	ไร่นาน้อย, หลวง, หนองบัว	ดง
๖	บ้านกอกชุม	บ้านศรีปงชัย		ทุ่งกูด้าย	แตะ
๗	บ้านหนองห้า	บ้านชมพู		กาดใต้, กาดโป่ง, ช้าง	ปู่จ้อย
๘	บ้านหัวทุ่งสามัคคี	บ้านหนองยาง		สบตุ๋ย, ศรีสง่า, มงคลกาญจน์	แม่อาจน้ำล้อม
๙		บ้านแพะดอนตัน		สำเภา, แม่กีย	หาดเขียว
๑๐		บ้านต้า		หนองห้าตะวันตก	วังยม
๑๑		บ้านลำปางกลาง		ไร่ช่วงเปา, ไร่สันติสุข	บ้านหลวง
๑๒		บ้านร้อง			สวนป่าหนองปง
๑๓		บ้านป่าแลว-กลางทุ่ง			
๑๔		บ้านหนองเจริญ			
๑๕					

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง (ต่อ)

หมู่ที่ ตำบล	บ้านเสด็จ	พิชัย	บ่อแฮ้ว	บ้านเอื้อม	ตันธงชัย
๑	ทรายมูล	พิชัย	ป่าเหียง	บ้านเอื้อม	ตันธงชัย
๒	จำค่า	สามัคคี	บ่อแฮ้ว	สบเพือง	วังหม้อ
๓	ทรายทอง	ม่อนเขาแก้ว	ทุ่งไค้ง	สัก	พระเจ้าทันใจ
๔	บงอ้อม	ต้นยาง	ท่าข้าว	ห้วยลึก	ห้วยทราย
๕	บ้านเสด็จ	ต้นตอง	น้ำโห่ง	ทุ่งกล้วย	ศรีดอนชัย
๖	ห้วยยาง	บงวัง	ดง	แม่ตำ	แม่ทรายคำ
๗	ห้วยน้ำเค็ม	ต่าหน้าค่าย	ฮ่องกอก	แม่เพือง	ห้วยฮี
๘	ลูเหนือ	ทรายใต้	ทับหมาก	ฮ่อง	นาบ่อใต้
๙	ลูใต้	ฝายน้อย	ท่าล้อ	ฝั้ง	ใหม่จำบอน
๑๐	ทรายทองพัฒนา	ไร่ศิลาทอง	บงท่าข้าว	ทุ่งบงเรียน	จำบอนเก่า
๑๑	บงชัย	ดอนมูล	ป่ายะ	บง	วังหม้อพัฒนา
๑๒	เมาะพัฒนา	ท่าเตือ	เขลางค์ทอง	ทุ่งกล้วยใต้	วังหม้อเจดีย์ขาว
๑๓	ทรายมูลพัฒนา	บ้านใหม่	น้ำโห่งอุทุมพร	ห้วยไร่	หนองละคอนพัฒนา
๑๔	ห้วยยางพัฒนา	ต้นมัน	ม่วงแงว	แม่ตำใต้	เกษมนิมิตร
๑๕	ห้วยหลวงพัฒนา	สันติสุข	ดงสันเงิน	โป่งหลวง	พรเกษม
๑๖	ห้วยเตือพัฒนา	วังชัยพัฒนา	สายลมจอย		
๑๗	บงชัยพัฒนา	มิ่งมงคล	พรประสิทธิ์		
หมู่ที่ ตำบล	บ้านคำ	บ้านเป้า	ทุ่งฝาย	นิคมพัฒนา	บุญนาคนพัฒนา
๑	สบค่อม	แคร่	ท่าส้มป่อย	วังศรีภูมิ	บุญนาคน
๒	คำกลาง	ทุ่งม่านเหนือ	ทุ่งฝาย	ชัยมงคล	แลง
๓	ทุ่งไจ้	แม่ก้ง	แพะหนองแดง	โชคชัย	หมาก
๔	คำหลวง	เหล่า	ท่าโทก	ใหม่พัฒนา	ห้วยวัง
๕	ห้วยเป้ง	เป้า	แม่ทะ	คลองน้ำลาด	วังเลียบ
๖	ทุ่งฝาง	ใหม่	กลาง	วังทอง	นิคม ๑๒
๗	ต้นฮ้างพัฒนา	ทุ่งม่านใต้	นาบ่อเหนือ	ชัยภูทอง	นิคม ๑๖
๘	ใหม่รุ่งเรือง	หนองร่อง	ต้นยาง	ร่มเย็นพัฒนา	นิคม ๑๗
๙		หัวทุ่ง	ท่าโทกมงคลชัย	ร่วมไตรรัตน์	ใหม่รัตนาคม
๑๐		สบไพร	บงชัยนาบ่อ	รวมชัย	
๑๑		ทุ่งม่านพัฒนา		น้ำริน	
๑๒		สบก้ง-หางทุ่ง		ศรีไตรภูมิ	
๑๓				เวียงทอง	
๑๔				วังเงิน	

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล*/ เทศบาลเมือง**/ เทศบาลนคร***	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
กล้วยแพะ	๑๕,๘๓๕		๑**	๕	๒,๙๐๗
ชมพู	๑๗,๗๐๖		๑**,๑***	๑๔	๙,๐๖๒
ต้นธงชัย	๓๗,๐๕๘		๑*	๑๕	๘,๐๒๘
ทุ่งฝาย	๑๔,๑๑๘	๑		๑๐	๒,๘๙๔
นิคมพัฒนา	๕๑,๒๒๘	๑		๑๔	๒,๐๙๑
บ่อแฮ้ว	๑๕,๑๕๔		๒*,๑***	๑๗	๘,๖๐๗
บ้านคำ	๗๘,๐๔๔	๑		๘	๑,๙๗๘
บ้านเป่า	๓๐,๑๘๓	๑		๑๒	๒,๕๓๖
บ้านแลง	๑๓๐,๘๖๓	๑		๑๒	๒,๕๕๒
บ้านเสด็จ	๕๙,๖๔๘	๑		๑๗	๔,๕๖๔
บ้านเอื้อม	๑๑๕,๔๖๒	๑		๑๕	๓,๖๓๑
บุญนาพัฒนา	๓๘,๓๓๔	๑		๙	๑,๙๙๕
ปงแสนทอง	๑๘,๘๙๓		๑**	๑๑	๗,๒๓๗
พระบาท	๖๑,๕๖๘		๑**,๑***	๘	๖,๑๓๕
พิชัย	๕๔,๑๕๐	๑	๑**,๑***	๑๗	๙,๐๓๙
ตำบลในเขตเทศบาลนครลำปาง (ทั้งตำบล ๔ ตำบล ได้แก่ ตำบลหัวเวียง ตำบลเวียงเหนือ ตำบลสบตุ๋ย ตำบลสวนดอก) บางส่วน ได้แก่ ตำบลพิชัย(บางส่วน) ตำบลพระบาท (บางส่วน) ตำบลบ่อแฮ้ว (บางส่วน) และ ตำบลชมพู (บางส่วน)	-		๑***		๒๘,๓๐๕
รวม	๗๔๕,๗๔๒	๙	๖	๑๔๔	๑๐๖,๙๓๑

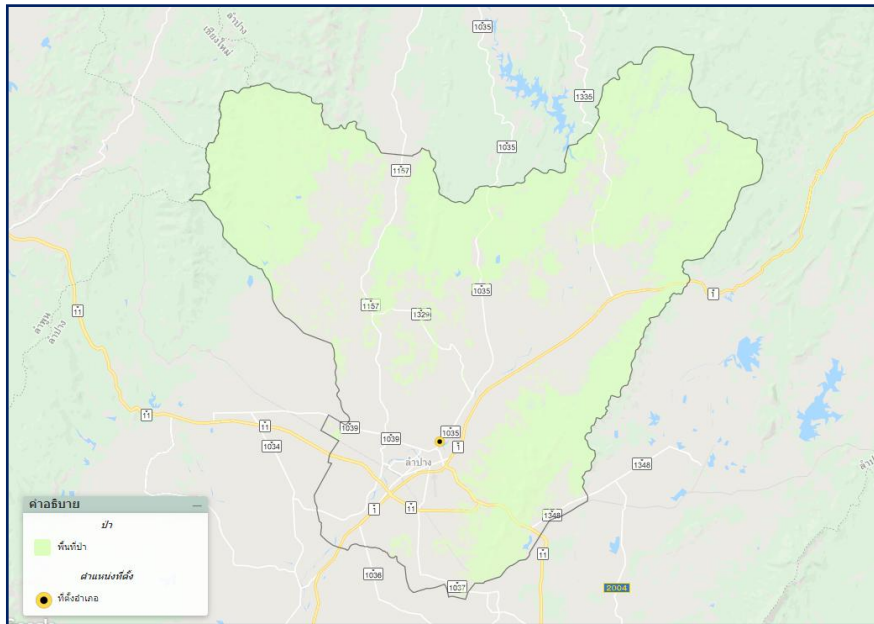
ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง, พ.ศ ๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

อำเภอเมืองลำปางอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๒๖๘.๖๐ เมตร ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพทั่วไปเป็นที่ราบสูง มีภูเขาล้อมรอบ มีที่ราบเชิงเขาเป็นบางส่วนและมีที่ราบลุ่มบริเวณฝั่งแม่น้ำเป็นบางส่วน

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

สภาพพื้นที่ป่าไม้ของอำเภอเมืองลำปางมีเนื้อที่ จำนวน ๔๗๔,๘๑๘.๕ ไร่ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๓๖๔,๕๐๕ ไร่ พื้นที่วนอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๗๔,๒๕๐ ไร่ สวนป่า (อป.) จำนวน ๓๖,๐๖๓.๕ ไร่ มีไม้ที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ไม้สัก ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้แดง ไม้ประดู่ เป็นต้น

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอลำปาง

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

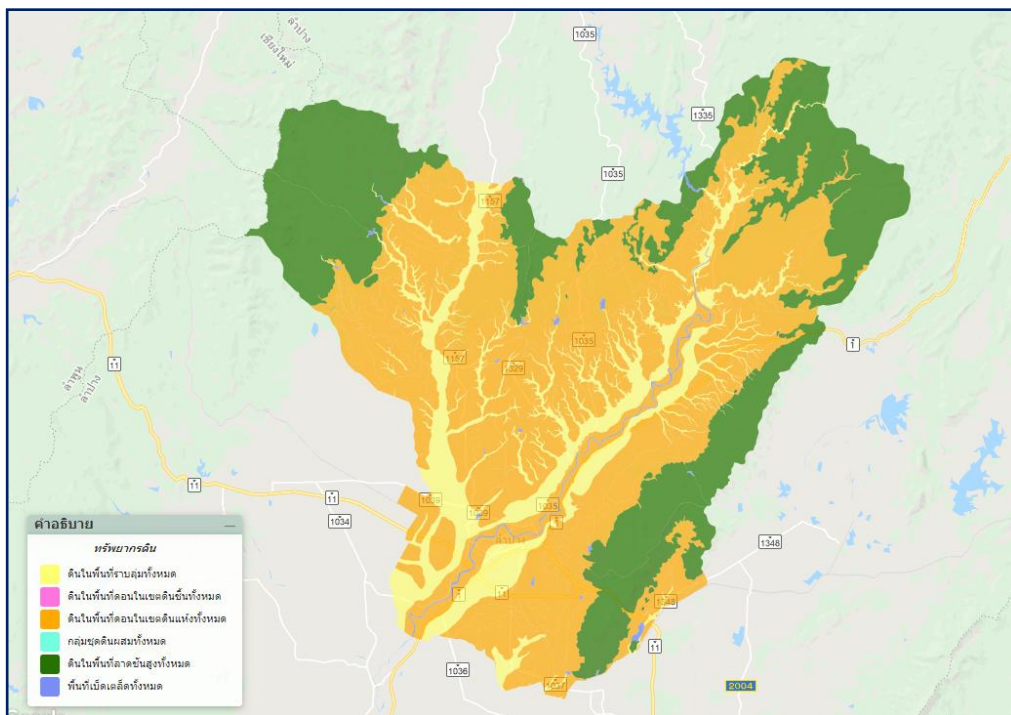
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอลำปาง

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
กล้วยแพะ	๑๕,๘๓๕	๑,๗๖๘	๑๑.๑๖
ชมพู	๑๗,๗๐๖	๗๖	๐.๔๒
ต้นธงชัย	๓๗,๐๕๘	๕,๓๐๙	๑๔.๓๒
ทุ่งผาย	๑๔,๑๑๘	๒๕๔	๐.๗๙
นิคมพัฒนา	๕๑,๒๒๘	๓๐,๓๒๔	๕๙.๑๙
บ่อแฮ้ว	๑๕,๑๕๔	๕๑๘	๐.๓๔
บ้านคำ	๗๘,๐๔๔	๕๗,๓๙๔	๗๓.๕๔
บ้านเป้า	๓๐,๑๘๓	๓,๗๙๖	๑๒.๕๗
บ้านแลง	๑๓๐,๘๖๓	๑๐๔,๑๔๕	๗๙.๕๘
บ้านเสด็จ	๕๙,๖๔๘	๒๖,๘๒๒	๔๔.๙๖
บ้านเอื้อม	๑๑๕,๔๖๒	๖๖,๕๕๖	๕๗.๖๔
บุญนาคนพัฒนา	๓๙,๓๓๔	๑๙,๕๐๐	๔๙.๕๗
ปางแสนทอง	๑๘,๘๙๓	๓	๐.๐๑
พระบาท	๖๑,๕๖๘	๓๕,๕๖๐	๕๗.๗๕
พิชัย	๕๔,๑๕๐	๓๐,๐๑๑	๕๕.๔๒
รวม	๗๔๕,๗๔๒	๓๘๒,๐๔๑	๕๑.๒๒

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอเมืองลำปางร้อยละ ๕๕.๓๗ มีลักษณะเป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้งทั้งหมด รองลงมาร้อยละ ๓๐.๖๓ เป็นดินในพื้นที่ลาดชันสูงทั้งหมด ร้อยละ ๑๓.๔๑ เป็นดินในพื้นที่ราบลุ่มทั้งหมด และร้อยละ ๐.๕๗ เป็นพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั้งหมด

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ

(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในอำเภอเมืองลำปาง มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๑๖ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ จำนวน ๑,๓๖๕.๗๘ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแฉะลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัสดุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณที่ราบตะกอนลำนํ้า มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวหรือเลว เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะ ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

๒) กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ จำนวน ๘,๘๗๗.๗๒ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแฉะลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้า ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วหรือเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน ดินร่วนเหนียว ดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประกายสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดงในดินชั้นล่าง ในบางพื้นที่อาจพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีสปะปน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ในพื้นที่ชลประทาน สามารถใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

๓) กลุ่มชุดดินที่ ๑๘ จำนวน ๑๖,๘๓๓.๖๑ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเค็มเกิดจากตะกอนลำน้ำ มีคราบเกลือลอยหน้าหรือมีชั้นดานแข็งที่สะสมเกลือภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ ที่มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ หรืออาจได้รับอิทธิพลจากการแพร่กระจายของเกลือทางผิวดิน พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินทราย ส่วนดินล่างเป็นชั้นดินแน่นที่ที่มีการสะสมเกลือโซเดียม มีเนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว มีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา พบจุดประกายสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินชั้นล่าง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ดินชั้นบนโดยมากจะมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนดินชั้นล่างมักมีปฏิกริยาเป็นด่างเล็กน้อยถึงเป็นด่างจัด แต่ถ้ามีก่อนปนปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นกลางถึงด่างจัด ตามปกติในฤดูแล้งจะมีคราบเกลือเกิดขึ้นทั่วไปบนผิวดิน

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บริเวณที่เค็มจัดจะปรากฏคราบเกลือบนผิวดิน ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรไม่ได้ มีป่าละเมาะและไม้พุ่มหนามขึ้นกระจัดกระจายเป็นหย่อมๆ บางแห่งเป็นแหล่งทำเกลือสินเธาว์

๔) กลุ่มชุดดินที่ ๓๑ จำนวน ๘,๗๕๗.๘๕ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัด ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่มีวัตถุต้นกำเนิดดินเป็นพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา พบบริเวณพื้นที่ตอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินทรายแป้งหรือดินร่วนละเอียด สีดินเป็น สีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึกๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจมีแร่ไมกาหรือก้อนปูนปะปนอยู่ด้วย ดินชั้นบนมักมีปฏิกริยาเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ส่วนชั้นดินล่าง ถ้ามีก่อนปนปะปน มีปฏิกริยาเป็นกลางถึงเป็นด่างจัด มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๗.๐-๘.๕

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ และ สับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลหรือเป็นที่อยู่อาศัย

๕) กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ จำนวน ๒๔,๔๑๙.๐๙ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำหรือวัตถุต้นกำเนิดดินเนื้อหยาบ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบที่ส่วนใหญ่มาจากหินตะกอน พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา หรือเป็นพื้นที่ภูเขา เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนละเอียดที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินมีสีน้ำตาล สีเหลืองหรือแดง และอาจพบจุดประสีต่างๆ ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล และไม้ยืนต้น

๖) กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ จำนวน ๘๗,๗๒๐.๔๙ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวหรือพัดพาตะกอนเนื้อหยาบมาทับถมบนชั้นหินผุในช่วงความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถม ของวัสดุเนื้อหยาบ วางทับอยู่บนชั้นหินผุหรือชั้นดินเหนียว พบบริเวณพื้นที่ดอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ส่วนดินชั้นล่างในระดับความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นดินเหนียว ดินเหนียวปนเศษหิน หรือเป็นชั้นหินผุ สีดินบนเป็นสีน้ำตาล ดินล่างเป็นสีน้ำตาลปนเทา บางแห่งมีจุดประสีแดงและมีศิลาแลงอ่อนปะปนอยู่จำนวนมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะและไม้พุ่ม พืชไร่ที่ปลูกได้แก่ ปอ ข้าวโพด ถั่วเขียว แตงโม แต่มักให้ผลผลิตต่ำ

๗) กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ จำนวน ๒,๑๕๗.๔๙ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายที่มีชั้นดานอินทรีย์ภายในความลึก ๑๐๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำค่อนข้างมากอยู่บนชั้นดินที่มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณหาดทรายเก่าหรือสันทรายชายทะเล เกิดจากตะกอนทรายชายทะเล พบบนพื้นที่ดอนที่มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินลึกปานกลางถึงชั้นดานอินทรีย์ มีการระบายน้ำดีปานกลาง เนื้อดินเป็นทรายจัด สีดินบนเป็นสีเทาแก่ ไตลงไปเป็นชั้นทรายสีขาว และดินล่าง ระหว่างความลึก ๕๐-๑๐๐ ซม. เป็นชั้นที่มีการสะสมของพวกอินทรีย์วัตถุ เหล็กหรือฮิวมัส สีน้ำตาล สีแดง ชั้นเหล่านี้มีการเชื่อมตัวกัน

แน่นแข็งเป็นชั้นดานอินทรีย์ มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเสม็ด ป่าชายหาดป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกมะพร้าว มะม่วง หิมพานต์ หรือพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย สับปะรด

๘) กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ จำนวน ๕๓,๖๐๓.๖๑ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงชั้นหินพื้น ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อละเอียดที่มาจากทั้งหินตะกอน หรือ หินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ดินมี ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ หรือปลูกป่าทดแทน

๙) กลุ่มชุดดินที่ ๔๘ จำนวน ๖,๑๙๔๐.๓๔ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงกึ่งหินหรือเศษหิน และอาจพบชั้นหินพื้นภายในความลึก ๑๕๐ ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนัก ของวัสดุเนื้อค่อนข้างหยาบ ที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินแปร พบบริเวณพื้นที่ตอน ที่มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินตื้น มีการระบายน้ำดี เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด

การใช้ประโยชน์ เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่หรือไม่ไถเร็ว

๑๐) กลุ่มชุดดินที่ ๕๒ จำนวน ๒,๓๘๓.๒๓ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินตื้นถึงชั้นมาร์ลหรือก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นด่าง การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ทับอยู่บนชั้นปูนมาร์ล พบบริเวณที่ลาดเชิงเขาหินปูน มีสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย เป็นดินตื้นถึงตื้นมากถึงชั้นปูนมาร์ล มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก สีดินเป็นสีดำ สีน้ำตาลหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่างจัด

การใช้ประโยชน์ ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และ ไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีพบชั้นปูนมาร์ล ลึกกว่า ๒๕ ซม.

๑๑) กลุ่มชุดดินที่ ๕๖ จำนวน ๗๘,๖๙๙.๑๒ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมในระยะทางไมโครนิก ของวัสดุเนื้อหยาบที่มาจากพวกหินตะกอน หรือหินอัคนี พบบริเวณพื้นที่ดอน มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี เนื้อดินตอนบนช่วง ๕๐ ซม. เป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินปนเศษหิน มักพบชั้นพบหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ ซม. สีดินเป็นสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

๑๒) กลุ่มชุดดินที่ ๕ จำนวน ๒๗,๐๑๑.๑๒ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเลวหรือค่อนข้างเลว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว เนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียว สีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีน้ำตาลอ่อน หรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน มักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส ปะปนอยู่ และในชั้นดินล่างลึกๆ อาจพบก้อนปูน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปน จะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือต่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

๑๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๒ จำนวน ๔๐,๗๐๐.๑๙ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายหนา ปฏิกริยาดินเป็นกรด การระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือจากการสลายตัวผุพังแล้วถูกเคลื่อนย้ายมาทับถมของวัสดุเนื้อหยาบ พบในบริเวณที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วน หรือดินทราย สีดินเป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีเทา ในดินชั้นล่างบางแห่งจะพบชั้นที่มีการสะสมอินทรีย์วัตถุ เป็นชั้นบางๆ ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา หรือปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อยและปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ

๑๔) กลุ่มชุดดินที่ ๒๘ จำนวน ๓,๙๔๑.๘๒ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกถึงลึกมากที่พบในพื้นที่ภูเขา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด การระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่พบบริเวณพื้นที่ภูเขาสูง ที่ส่วนใหญ่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๕๐๐ เมตรขึ้นไป เกิดจากการสลายตัวผุพังของวัตถุดินกำเนิดดินพวกหินเนื้อละเอียด เป็นดินลึกมากที่มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว สีดินเป็นสีแดง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย

การใช้ประโยชน์ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวมีสภาพเป็นป่าธรรมชาติ หลายแห่งถูกบุกรุกเพื่อทำไร่เลื่อนลอย บางแห่งอยู่ในเขตโครงการพัฒนา เพื่อนำมาใช้ปลูกผลไม้เมืองหนาว เช่น ท้อ สาลี่ และแอปเปิ้ล

๑๕) กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ จำนวน ๕,๑๗๐.๕๔ ไร่

ลักษณะเด่น กลุ่มดินร่วนหยาบหรือดินร่วนละเอียดที่เกิดจากดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน ชั้นดินมีลักษณะเป็นชั้นสลับ เนื้อดินไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่มาทับถม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง การระบายน้ำเร็วถึงค่อนข้างเร็ว

สมบัติของดิน กลุ่มดินนี้พบบริเวณที่ราบลุ่มหรือบริเวณพื้นที่ลุ่มของเนิน หรือหุบเขา ที่มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ เป็นหน่วยผสมของดินหลายชนิดที่เกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน ดินที่พบส่วนใหญ่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่างๆ ไม่แน่นอน เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ส่วนมากมีก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินด้วย

๑๖) กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ จำนวน ๓๑,๗๕๖๕.๖๐ ไร่

ลักษณะเด่น พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์ พื้นที่บริเวณนี้ยังไม่มีการศึกษาสำรวจและจำแนกดิน เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถือว่ายากต่อการจัดการดูแลรักษาสำหรับการเกษตร

สมบัติของดิน กลุ่มดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขาและเทือกเขาซึ่งมีความลาดชันมากกว่าร้อยละ ๓๕ ลักษณะและสมบัติของดินที่พบไม่แน่นอน มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหินหรือพื้นผิวลึกระจัดกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่างๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าดงดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินโผล่

อำเภอเมืองลำปาง มีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๑,๑๐๐- ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร โดยตกชุกในช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปี ในปี ๒๕๖๙ มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือนมกราคม โดยมีปริมาณ ๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือนกันยายน โดยมีปริมาณ ๔๘๘.๙ มิลลิเมตร โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๘	๑,๒๖๔๔	๑,๒๖๔.๔	๒๘๕	ส.ค.	๔๔	๒	๒๔.๕
๒๕๖๗	๑,๒๒๓๔	๑,๒๒๓.๔	๒๔๒	ส.ค.	๔๕.๒	๓	๒๕.๗
๒๕๖๖	๑,๑๓๒๕	๑,๑๓๒.๕	๒๘๗	ส.ค.	๔๓.๘	๒	๒๖.๕
๒๕๖๕	๑,๑๔๓๒	๑,๑๔๓.๒	๒๙๖	ส.ค.	๔๒.๑	๓	๒๕.๘
๒๕๖๔	๑,๔๒๓๘	๑,๔๒๓.๘	๒๕๙	ส.ค.	๔๓.๖	๓	๒๗.๙

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำปาง, พ.ศ ๒๕๖๘

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอเมืองลำปาง มีการเดินทางเชื่อมต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้านทุกตำบล โดยใช้เส้นทางในการคมนาคมและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ

การคมนาคมติดต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ สามารถเดินทางได้หลายเส้นทาง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ทางรถไฟ มีการคมนาคมทางรถไฟที่ผ่านอำเภอเมืองลำปาง ๑ เส้นทาง คือ

สายกรุงเทพ – เชียงใหม่

(๒) ทางรถยนต์มีการคมนาคมระหว่างอำเภอเมืองลำปางกับจังหวัดอื่น คือ

สายที่ ๑ ลำปาง – เชียงใหม่ ระยะทาง ๙๒ กิโลเมตร

สายที่ ๒ ลำปาง – พะเยา ระยะทาง ๑๔๐ กิโลเมตร

สายที่ ๓ ลำปาง – แพร่ ระยะทาง ๑๐๙ กิโลเมตร

สายที่ ๔ ลำปาง – ตาก ระยะทาง ๑๗๕ กิโลเมตร

การคมนาคมอำเภอเมืองลำปางกับอำเภออื่น ๆ

สายที่ ๑ ลำปาง – แม่ทะ ระยะทาง ๒๕ กิโลเมตร

สายที่ ๒ ลำปาง – แจ้ห่ม ระยะทาง ๕๐ กิโลเมตร

สายที่ ๓ ลำปาง – แม่เมาะ ระยะทาง ๒๓ กิโลเมตร

สายที่ ๔ ลำปาง – เกาะคา ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

สายที่ ๕ ลำปาง – ห้างฉัตร ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร

สายที่ ๖ ลำปาง – งาว ระยะทาง ๘๙ กิโลเมตร

การคมนาคมภายในตำบล หมู่บ้านของอำเภอ มีถนนเชื่อมต่อไปยังตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงสามารถใช้สัญจรไป – มา ได้สะดวกทุกฤดูกาล

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

อำเภอเมืองลำปางเป็นพื้นที่ ที่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๆ หลายแห่ง ทั้งแม่น้ำสายหลัก และ แม่น้ำสาขา ไหลผ่านหล่อเลี้ยงชีวิตประชาชนในพื้นที่ ดังนี้

๕.๑.๑ แม่น้ำสายหลัก จำนวน ๑ สาย คือ แม่น้ำวัง

แม่น้ำสาขา จำนวน ๒ สาย คือ ลำน้ำแม่ น้ำต๋อย และ ลำน้ำแม่เฟือง

๕.๑.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

๑) แหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีจำนวน ๑ แห่ง คือ เขื่อนกิ่วลม

เขื่อนกิ่วลม ตั้งอยู่ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นเขื่อนคอนกรีตขนาดใหญ่ สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ Gravity Dam มีเนื้อที่ถึง ๑๐,๐๐๐ ไร่ ตัวเขื่อนสูง ๒๖.๕๐ เมตร สันเขื่อนยาว ๕,๐๓๕ เมตร กว้าง ๑๓๕ เมตร เก็บกักน้ำได้ ๑๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร มีปริมาณน้ำไหลเข้าอ่างเฉลี่ยปีละ ๕๗๘ ล้านลูกบาศก์เมตร ปัจจุบันมีน้ำในเขื่อนฯ ๖๙.๓๓๘ ล้านลูกบาศก์เมตร เขื่อนกิ่วลม เป็นเขื่อนเอนกประสงค์ เพื่อการชลประทาน สร้างกันแม่น้ำวัง ที่บริเวณช่องเขากิ่วลม ตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีความยาว ตั้งแต่ทางเหนือของอำเภอเมืองไปจนถึงอำเภอแจ้ห่ม ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๑ ตัวเขื่อนสร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๔ งานระบบส่งน้ำเสร็จ พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นเขื่อนที่อยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน ห่างจากตัวเมือง ๓๘ กิโลเมตร

- เขื่อนกิ่วลม ตั้งอยู่ที่ ต.บ้านแลง อ.เมืองลำปาง เป็นเขื่อนคอนกรีตประเภท Gravity Dam กักเก็บน้ำแม่น้ำวัง โดยมีขนาดความจุสูงสุด ๑๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร ตัวเขื่อนมีความสูง ๒๖.๕๐ เมตร และมีความยาวสันเขื่อน ๑๓๕ เมตร ใช้เพื่อการเกษตร ชลประทาน และบรรเทาอุทกภัยในจังหวัดลำปาง

รายละเอียดขนาดเขื่อนกิ่วลม

ประเภทเขื่อน: เขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก (Concrete Gravity Dam)

ความสูง: ๒๖.๕๐ เมตร (จากท้องน้ำ)

ความยาวสันเขื่อน: ๑๓๕ เมตร

ความจุอ่างเก็บน้ำ: ๑๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

ความกว้างฐาน: ๕.๓๕ เมตร

ช่องระบายน้ำล้น (Spillway): ๕ ช่อง ความกว้างช่องละ ๑๓ เมตร

พื้นที่รับประโยชน์: ฤดูแล้ง ๑๑๑,๐๐๐ ไร่ / ฤดูแล้ง ๕๕,๐๐๐ ไร่

ที่ตั้ง: ต.บ้านแลง อ.เมือง จ.ลำปาง

๒) แหล่งน้ำขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำวังเหนือ	พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำสบเฟือง	พื้นที่ ๑๐๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำบ้านใหม่จำบอน	พื้นที่ ๑๙๖ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำบ้านใหม่จำบอน	พื้นที่ ๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๙ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างแม่ต๋าน้อย	พื้นที่ ๑๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำแม่เฟือง	พื้นที่ ๑๐๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่ ๑๕ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำวังวัว	ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑๓ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง

๓) แหล่งน้ำขนาดเล็ก

- อ่างเก็บน้ำสาธารณะตำบลพระบาท พื้นที่ ๓๑ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำบ้านโทกหัวช้าง พื้นที่ ๓๒ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำมะเขือแจ้ พื้นที่ ๘๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำห้วยปู่ พื้นที่ ๓๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำวังเลียบ พื้นที่ ๕๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลบุญนาคนพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำแม่ตำหลวง พื้นที่ ๗๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำแม่ค่อม พื้นที่ ๘๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง
- อ่างเก็บน้ำแม่ทรายคำ ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๖ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

-ไม่มี

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูละบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
๑	เขื่อนกิ่วลม	บ้านแลง	๑๑๒	๑๑๒	๑๑๑,๐๐๐
๒	-				

ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. ๒๕๖๔

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
	-								

ที่มา : กรมชลประทาน , พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

- (๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจี้ว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

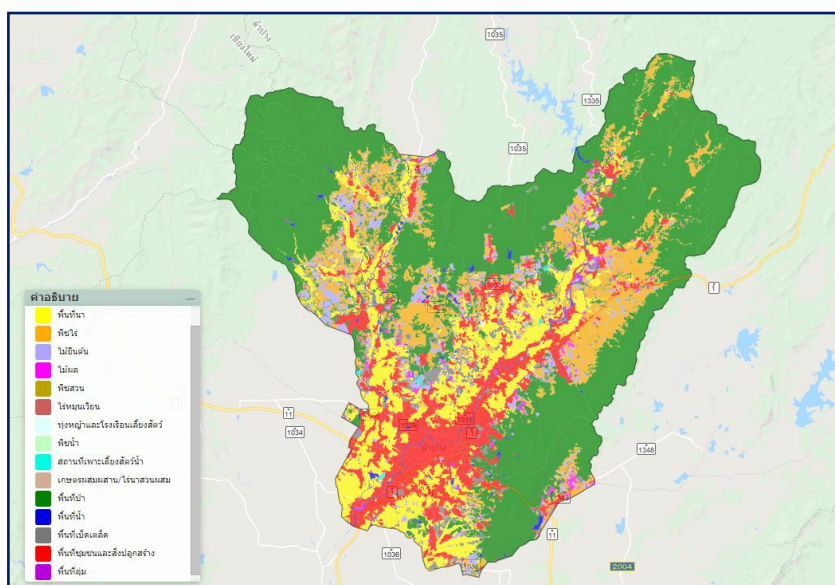
ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
	-			

ที่มา : ....., พ.ศ.....

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๓๘๒๐๔๑.๐๐	๕๑.๒๓
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๑๓๗๑๔.๔๐	๑๕.๒๕
พื้นที่นา	๑๐๒๓๐๐.๒๐	๑๓.๗๒
พืชไร่	๙๑๙๓๔.๙๐	๑๒.๓๓
ไม้ยืนต้น	๓๓๗๑๐.๗๑	๔.๕๒
ไม้ผล	๑๐๓๐๕.๒๒	๑.๓๘
พื้นที่น้ำ	๙๗๐๙.๐๒	๑.๓๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖๐๔.๑๗	๐.๐๘
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๕๔๙.๖๓	๐.๐๗
ไร่มวนเวียน	๔๕๓.๙๙	๐.๐๖
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๒๗๗.๖๑	๐.๐๔
พืชสวน	๑๔๑.๙๐	๐.๐๒

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ ๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรอำเภอเมืองลำปาง ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๑๒๗,๐๔๖ ไร่ (ร้อยละ ๑๙ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๗๐

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		ข้าว	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	สับปะรด	ไม้ผล	พืชผัก	รวม
พระบาท	๑๗,๔๔๑	๑,๒๕๑	๒๖๔	๔๙๙	๑๕๕	๕๐	๓๕๕	๒๙	๒,๕๒๑
ชมพู	๑๘,๔๕๒	๔,๔๖๗	๕	๐	๐	๐	๑๐๐	๑๔	๔,๖๐๑
กล้วยแพะ	๒๕,๐๐๙	๔,๗๕๔	๒๔๙	๑๔๖	๗	๐	๙๑	๒	๕,๓๘๖
ปงแสนทอง	๑๗,๑๔๔	๖,๒๓๗	๓	๐	๐	๐	๓๐๐	๒๒	๖,๓๑๕
บ้านเลิง	๑๓,๓๒๘	๓,๐๙๙	๗,๗๑๙	๙๕๖	๑๖๔	๑,๗๖๐	๑๗๕	๘	๑๓,๔๕๑
บ้านเสด็จ	๒๒,๖๕๗	๓,๒๗๒	๒๒๑	๑๐	๖๗๐	๑๗,๓๑๖	๔๕๖	๙	๒๑,๒๖๐
พิชัย	๑๑,๐๒๘.๕๐	๓,๓๑๑	๒๔๗	๑๑๕	๓๔๘	๒๐๘	๕๙	๒๘	๓,๙๕๔
ทุ่งผาย	๔๐,๕๑๒	๕,๙๔๘	๓๔	๐	๕๕	๐	๒๕๕	๑๗	๖,๒๐๒
บ้านเอื้อม	๒๑,๐๑๐	๘,๒๘๖	๓,๖๖๔	๖,๓๔๓	๑,๐๖๘	๐	๑๔๑	๕๕๓	๑๙,๙๑๕
บ้านคำ	๙๓,๔๓๗.๕๐	๓,๙๐๗	๓,๑๗๙	๑,๑๒๖	๗๕๔	๐	๘๐	๒๘๗	๙,๐๐๙
บ่อแฮ้ว	๘๒,๓๗๗	๔,๐๙๐	๑๐	๐	๐	๐	๓๘๔	๖๔	๔,๒๑๑
ตันธงชัย	๕๘,๙๔๖.๖๕	๖,๘๑๒	๑,๐๙๓	๑,๔๕๓	๑๓๗	๐	๘๑	๑๙๘	๙,๗๘๗
นิคมพัฒนา	๒๔,๑๐๒	๔,๒๔๙	๗๑๓	๕๒๘	๒๙๑	๐	๔๑๑	๒๘๐	๗,๐๖๖
บุญนาพัฒนา	๒๐๖,๑๗๘	๔,๖๙๓	๑,๒๘๗	๓๙๘	๑๔๕	๕๗๕	๕๑๖	๒๘	๗,๒๘๔
พื้นที่รวม	๖๖๘,๕๑๗.๖๕	๖๙,๕๘๓	๑๘,๗๔๐	๑๒,๐๗๘	๔,๐๑๐	๑๙,๙๐๙	๔,๐๒๗	๑,๕๔๕	๑๒๗,๐๔๖

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
-									
รวมทั้งหมด									

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ.....,พ.ศ.....

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์ .....แห่ง คือ .....

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน .....แห่ง คือ.....

ชื่อโรงงาน..... ที่ตั้ง.....

- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....จำนวน คือ

ชื่อฟาร์ม.....ที่ตั้ง.....

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
-							
รวมทั้งหมด							

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอ....., พ.ศ.....

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

- ไม่มี

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือนทั้งหมด	ครุฑเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	พระบาท	๖,๑๓๕	๓๙๘	๖,๒๓๙	๖,๘๒๙	๑๓,๐๖๘
๒	ชมพู	๙,๐๖๒	๕๗๗	๙,๓๘๙	๑๐,๖๓๒	๒๐,๐๒๑
๓	กล้วยแพะ	๒,๙๐๗	๑,๒๓๐	๔,๒๖๘	๔,๖๗๖	๘,๙๔๔
๔	ปงแสนทอง	๗,๒๓๗	๑,๐๒๑	๘,๑๘๖	๙,๑๐๕	๑๗,๒๙๑
๕	บ่อแฮ้ว	๘,๖๐๗	๗๓๒	๘,๗๑๘	๙,๖๗๔	๑๘,๓๙๒
๖	พิชัย	๙,๐๓๙	๘๗๐	๙,๘๒๘	๙,๕๘๗	๑๙,๔๑๕
๗	ทุ่งฝ่าย	๒,๘๙๔	๗๐๐	๓,๖๙๑	๔,๐๗๖	๗,๗๖๗
๘	ต้นธงชัย	๘,๐๒๘	๙๓๔	๘,๑๐๙	๘,๘๔๐	๑๖,๙๔๙
๙	นิคมพัฒนา	๒,๐๙๑	๘๙๑	๒,๕๑๒	๒,๖๙๒	๕,๒๐๔
๑๐	บ้านเป้า	๒,๕๓๖	๗๔๖	๓,๑๑๓	๓,๔๒๐	๖,๕๓๓
๑๑	บ้านเอื้อม	๓,๖๓๑	๑,๔๗๑	๔,๘๒๗	๔,๙๓๓	๙,๗๖๐
๑๒	บ้านคำ	๑,๙๗๘	๔๙๖	๒,๗๕๒	๒,๗๕๓	๕,๕๐๕
๑๓	บ้านเสด็จ	๔,๔๖๔	๑,๖๔๙	๕,๑๕๗	๕,๔๕๐	๑๐,๖๐๗
๑๔	บุญนาคนพัฒนา	๑,๙๙๕	๘๘๓	๒,๓๙๕	๒,๔๘๙	๔,๘๘๔
๑๕	บ้านแก่ง	๒,๕๕๒	๑,๑๕๑	๓,๒๔๕	๓,๒๕๕	๖,๕๐๐
๑๖	ตำบลในเขตเทศบาลนครลำปาง	๒๘,๓๐๕	๘๒	๒๔,๕๑๓	๒๙,๔๖๗	๕๓,๙๘๐
รวม		๑๐๖,๙๓๑	๑๓,๘๓๑	๑๐๔,๓๑๖	๑๑๕,๘๐๓	๒๒๐,๑๑๙

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๔,๙๔๐	๔๒
๕๖ – ๖๕ ปี	๒๖,๗๕๐	๒๕
๔๖ – ๕๕ ปี	๑๖,๐๕๐	๑๕
๓๖ – ๔๕ ปี	๑๓,๙๑๐	๑๓
๒๖ – ๓๕ ปี	๔,๒๘๐	๔
๑๘ – ๒๕ ปี	๑,๐๐๑	๑
รวม	๑๐๖,๙๓๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๙

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๓,๔๐๗	๗๘
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๓๕,๒๔	๒๒
รวม	๑๐๖,๙๓๑	๑๐๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๙

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๘๐,๑๙๙	๗๕
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	-	-
เช่า	๒๖,๗๓๒	๒๕
รวม	๑๐๖,๙๓๑	๑๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๙๙,๔๔๑	๕,๓๕๐	๑,๐๗๐	๑,๐๗๐	๑๐๖,๙๓๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ผลสำรวจภาวะเศรษฐกิจครัวเรือนเกษตรกร (ช่วงปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖) พบว่ามีรายได้เงินสดทางการเกษตรเฉลี่ยประมาณ ๒๐๖,๓๑๐ บาท/ปี หรือราว ๑๗,๐๐๐ บาท/เดือน และเมื่อหักรายจ่ายทั้งค่าใช้จ่ายทางการเกษตรและครัวเรือนแล้ว จะมีรายได้เงินสดสุทธิเหลือเฉลี่ยเพียงประมาณ ๗๗,๐๐๐ - ๘๐,๐๐๐ บาท/ปี หรือประมาณ ๖,๕๐๐ - ๗,๐๐๐ บาท/เดือน

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ภาวะหนี้สินเกษตรกรไทยอยู่ในระดับสูงและเรื้อรัง โดยกว่า ๖๕% ของลูกหนี้เกษตรกรมีปัญหาหนี้สินระยะยาวและอาจกลายเป็น "หนี้ข้ามรุ่น" หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉลี่ยอยู่ที่กว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งสาเหตุหลักมาจากต้นทุนผลิตที่สูง รายได้ไม่แน่นอน และการกู้ยืมเพื่อการอุปโภคบริโภคมากกว่าการลงทุน

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ในอำเภอเมืองลำปางนับถือศาสนาพุทธเป็นหลัก (กว่าร้อยละ ๙๙) โดยมีศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามเป็นศาสนารองลงมา สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดลำปาง วัฒนธรรมท้องถิ่นมีความผูกพันกับวัดและพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น โดยมีวัดสำคัญและพระอารามหลวงหลายแห่ง เช่น วัดพระแก้วดอนเต้าสุชาดาราม และวัดพระเจดีย์ขาวหลัง

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญของอำเภอเมืองลำปาง โดดเด่นด้วยวิถีชีวิตล้านนาที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน เช่น ประเพณีแห่สรงหลวงนครลำปาง (ช่วงสงกรานต์), การฟ้อนผีมด-ผีเม้ง, งานบุญตามรอยศรัทธาไหว้สาหลวงพ่อกษม เขมโก, ประเพณี ๑๒ เป้ง (วันตานเปตพลี) พร้อมด้วยเอกลักษณ์การนั่งรถม้าชมเมืองเก่า, การผลิตเซรามิก, และการอนุรักษ์ผ้าขึ้นพื้นเมือง

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน(เครือข่าย*)		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	จน.กลุ่ม/จน. เครือข่าย*)	สมาชิก(ราย) เครือข่ายราย*)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
กล้วยแพะ	๑	๑๒	๑	๑๐	-	-	๕	๓๒๒	-	-	-	-
ชมพู	๑	๑๐	๑	๑๐	-	-	๑๐	๑๑๓	-	-	-	-
ต้นธงชัย	๑	๑๕	๑	๑๐	-	-	๙	๙๒	-	-	-	-
ทุ่งฝาย	๑	๑๐	๑	๑๐	-	-	๖	๑๗๕	-	-	-	-
นิคมพัฒนา	๑	๑๕	๒	๒๖	-	-	๗	๘๘	-	-	-	-
บ่อแฮ้ว	๑	๑๐	๑	๑๑	๑	๒๓	๑๔	๒๑๓	-	-	-	-
บ้านคำ	๑	๑๕	๒	๔๐	๒	๔๕	๔	๔๙	-	-	-	-
บ้านเป้า	๑	๑๕	๒	๒๗	-	-	๑๓	๒๐๔	-	-	-	-
บ้านแลง	๑	๑๕	๒	๒๑	-	-	๑๖	๑๕๙	-	-	-	-

บ้านเสด็จ	๑	๑๐	๑	๑๐	-	-	๘	๒๐๘	-	-	-	-
บ้านเอื้อม	-	-	๑	๒๐	๑	๓๕	๖	๑๗๒	-	-	-	-
บุญนาค	๑	๑๕	๓	๔๖	-	-	๑๐	๙๕	-	-	-	-
ปงแสนทอง	๓	๕๘	๑	๑๔	-	-	๖	๔๗	-	-	-	-
พระบาท	๑	๑๖	๑	๑๓	๑	๔๗	๙ (๑*)	๑๔๖ (๑๙*)	-	-	-	-
พิชัย	๑	๑๑	๓	๓๖	-	-	๑๘	๒๖๖	-	-	-	-
เวียงเหนือ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สบตุ๋ย	-	-	-	-	-	-	๒	๑๘	-	-	-	-
สวนดอก	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หัวเวียง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๑๖	๒๒๗	๒๓	๓๐๔	๕	๑๔๙	๑๔๓(๑*)	๒,๓๖๗ (๑๙*)	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๔๐
เครื่องมือ	๒๘
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๗๖
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๒๐๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๔๓
รวม	๕๘๙

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

รหัสทะเบียน	ชื่อ	ที่ตั้ง
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ฝัมือจากไม้ไผ่ บ้านไร่ศิลาทอง	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๑๐ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๑๑	วิสาหกิจชุมชนเครื่องปั้นดินเผาอ่อนเขาแก้ว	เลขที่ ๗๕ หมู่ ๓ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๔๓	วิสาหกิจชุมชนพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน	เลขที่ ๔๕๖/๑ หมู่ ๑๐ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๔๒	วิสาหกิจชุมชนสุกัสนเทพฟาร์ม	เลขที่ ๔๕๖ หมู่ ๑๐ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตข้าวอินทรีย์ครบวงจร	เลขที่ ๓๓๓ หมู่ ๖ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๔๖	วิสาหกิจชุมชนพืชผักปลอดภัยผสมผสานตำบล พิชัย	เลขที่ ๑๘๕ หมู่ ๑๗ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๓	วิสาหกิจชุมชนพิชัย แพะพอเพียง	เลขที่ ๕๖๑ หมู่ ๗ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐

๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแกะสลักหินไร้ศิลาทอง	เลขที่ ๑๕๕ หมู่ ๑๐ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๐๘	วิสาหกิจชุมชนผู้จัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าวบ้าน ม่อนเขาแก้ว	เลขที่ ๗๐ หมู่ ๓ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๐๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มงานปักและประดิษฐ์ผ้า ฝ้าย-ผ้าขาว	เลขที่ ๒๔๒ หมู่ ๑ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนโคเนื้อ ปิงวัง ลำปาง	เลขที่ ๒๓๙ หมู่ ๑๓ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์กระดาษสา บ้านต้นตอง	เลขที่ ๒๒๑ หมู่ ๕ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดฟางอินทรีย์และเพาะ กล้าไม้บ้านต้นตอง	เลขที่ ๑๒๘/๑ หมู่ ๕ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตพืช ปลอดภัยสารพิษ	เลขที่ ๑๗๒ หมู่ ๕ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนเกษตรธรรมชาติ MOA ลำปาง	เลขที่ ๑๙๗/๒ หมู่ ๑ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๔๗	วิสาหกิจชุมชนผลิตแปรรูปวัตถุดิบในชุมชน	เลขที่ ๑๘๙/๑ หมู่ ๑๒ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนโอโรคยาสมุนไพร	เลขที่ ๑๘๐/๓ หมู่ ๒ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๑/๑-๐๐๔๕	วิสาหกิจชุมชนสานสายใยใจไทยทุกภาค จังหวัดลำปาง	เลขที่ ๒๖๑ หมู่ ๑๓ ตำบลพิชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรนำร่องบ้านหัวทุ่ง หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง	เลขที่ ๒๔๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้าน แตะะ	เลขที่ ๗๗ หมู่ ๖ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนโครงการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	เลขที่ ๑๘ หมู่ ๗ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๓๑	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมผสมผสานแม่มาย	เลขที่ ๓๓๕ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านสวน ป่าแม่มาย	เลขที่ ๓๕๔/๓๙ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคกระบือพ่อพันธุ์-แม่ พันธุ์	เลขที่ ๗๕ หมู่ ๖ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคขุนบ้านสวนป่าแม่ มาย หมู่ ๑๒	เลขที่ ๓ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนพืชไร่สวนป่าแม่มาย หมู่ ๑๒	เลขที่ ๓ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๓๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรพืชไร่เดินตามรอยพ่อ ม.๑	เลขที่ ๑๘๓ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนแพะแกะม่อนหลวง	เลขที่ ๒๔๘/๑ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มข้าวโพดเลี้ยงสัตว์บ้านหัวทุ่ง	เลขที่ ๒๖๖/๑ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนอนุรักษ์โค-กระบือ ต.บ้านแลง	เลขที่ ๑๒๘ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๔๓	วิสาหกิจชุมชนแพเชือกัวลมลำปาง	เลขที่ ๘๖ หมู่ ๙ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนโครงการเลี้ยงโคพ่อพันธุ์แม่พันธุ์	เลขที่ ๕๑ หมู่ ๗ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐

๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๔๑	วิสาหกิจชุมชนการทำเกษตรแบบผสมผสานปุ๋ จ้อย หมู่ ๗	เลขที่ ๘๘ หมู่ ๗ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๙/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรทฤษฎีใหม่ ม.๑ ต.บ้าน แลง	เลขที่ ๒๒๓ หมู่ ๑ ตำบลบ้านแลง อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์กระเทียมดอง บ้านป่าเหียง	เลขที่ ๘๕/๕ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรแปรรูปชุมชนคนลำปาง	เลขที่ ๑๑๙/๑ หมู่ ๓ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๑	วิสาหกิจชุมชนดอกไม้ประดิษฐ์กระดาษสาบ้าน ฮ้องกอก	เลขที่ ๔๙/๓ หมู่ ๗ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหน่อไม้ดองบ้านป่าเหียง	เลขที่ ๔๓๓ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนออร์ทเทิร์นฟู้ดโปรดักส์	เลขที่ ๓๔๑ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหน่อไม้อัดปีบบ้านป่าเหียง	เลขที่ ๘๕/๑ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่บ่อแก้ว	เลขที่ ๔๐๓ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนแหวนหมูใบตอง บ้านฮ้องกอก	เลขที่ ๗๖ หมู่ ๗ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๐	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรเชิงสุขภาพบ่อแก้ว	เลขที่ ๔๒๗ หมู่ ๔ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มมัตถ์ย้อมอุตสาหกรรม	เลขที่ ๔๕ หมู่ ๑๓ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านท่าล้อ	เลขที่ ๖๘ หมู่ ๙ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร บ้านน้ำไทรง-หนองกระทิง	เลขที่ ๘๒ หมู่ ๑๓ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๔๓	วิสาหกิจชุมชนไทยวิจัยสิ่งแวดล้อม	เลขที่ ๑๘๑ หมู่ ๘ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๖/๑-๐๐๐๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตขนมเค้กสุทิน	เลขที่ ๑๖๓/๑ หมู่ ๑ ตำบลบ่อแก้ว อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านทุ่ง ม่านใต้	เลขที่ ๒๙/๑ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น้ำแดงโมแม่บัวจันทร์	เลขที่ ๕ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้าน หนองร่อง	เลขที่ ๑๔๘ หมู่ ๘ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านทุ่งม่านเหนือ	เลขที่ ๑๘๙ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๒๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๗	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น้ำแดงโมเด่นแก้ว	เลขที่ ๑๘๕ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกพืชสมุนไพรอบแห้ง เพื่อการแพทย์	เลขที่ ๒๒๘ หมู่ ๔ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้จัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว บ้านทุ่งม่านเหนือ	เลขที่ ๒๗๔ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปการเกษตรข้าวแต่น้ำ ญวี่	เลขที่ ๒๖๖ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรสบ ไพร	เลขที่ ๖๘ หมู่ ๑๐ ตำบลบ้านเป้า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐

๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าตีนจกบ้านเหล่า	เลขที่ ๖๓/๑ หมู่ ๔ ตำบลบ้านเป่า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๐๓	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่น้ำแดงโมอ้าพันธ์	เลขที่ ๑๐๐ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเป่า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพดี	เลขที่ ๓๑๐ หมู่ ๔ ตำบลบ้านเป่า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๔/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนข้าวแต่นพพรธรม	เลขที่ ๙๒ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านเป่า อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนทำแหนมหมู่บ้านใหม่รัตนาคม	เลขที่ ๙๕ หมู่ ๙ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๑๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสับปะรดบ้านหมาก	เลขที่ ๑๗๙ หมู่ ๓ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนโคกหนองนาเมืองลำปาง	เลขที่ ๙๘ หมู่ ๗ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวโพดหวาน ๖๑	เลขที่ ๑๒ หมู่ ๒ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๐๒	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตหมวกคาวบอยบ้านแลง	เลขที่ ๖๗ หมู่ ๒ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนเกษตรเลี้ยงโคขุนสุ้ยแล้ง	เลขที่ ๒๒๑ หมู่ ๓ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๒๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงแพะแกะสามัคคี	เลขที่ ๔๖ หมู่ ๘ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๑๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดบ้านนิคมเขต ๑๗	เลขที่ ๓/๑ หมู่ ๘ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคเนื้อบ้านนิคมเขต ๑๗	เลขที่ ๓๖/๓ หมู่ ๘ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๙/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนร้านเด็กน้อยพอเพียง	เลขที่ ๑๓/๑ หมู่ ๗ ตำบลบุญนาพัฒนา อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีบ้านแพะ หนองแดง หมู่ ๓	เลขที่ ๕๐/๔ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนอ้อมรัก อ้อมตอย	เลขที่ ๑๖๑ หมู่ ๘ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๐๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้จัดทำแปลงขยายพันธุ์ข้าว บ้านท่าส้มป่อย	เลขที่ ๙๑ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๐๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มธนาคารข้าวบ้านท่าส้มป่อย	เลขที่ ๑๓๘ หมู่ ๑ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๒๗	วิสาหกิจชุมชนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบล ทุ่งฝาย	เลขที่ ๙๑/๑ หมู่ ๒ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๒/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรปางนา	เลขที่ ๙๖/๔ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งฝาย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ตำบล บ้านเอื้อม	เลขที่ ๑๐๖ หมู่ ๑๑ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๒๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกและแปรรูป อ้อยบ้านสบเพือง	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๒ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนนาแปลงใหญ่ตำบลบ้านเอื้อม	เลขที่ ๘๕ หมู่ ๑๒ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรเกษตรอินทรีย์น้ำแม่ตุ่ย	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๙ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๑๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโค-กระบือ บ้านฝั่ง ม. ๙ ต.บ้านเอื้อม	เลขที่ ๘๕/๒ หมู่ ๙ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐

๖-๕๒-๐๑-๑๓/๑-๐๐๒๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตภัณฑ์ปุ๋ยน้ำกระถิน บ้านลัก	เลขที่ ๒๔๐ หมู่ ๗ ตำบลบ้านเอื้อม อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพ ปศุสัตว์ครบวงจรตำบลบ้านเสด็จ	เลขที่ ๒๙๓ หมู่ ๔ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๒๑	วิสาหกิจชุมชนเสด็จทำให้ปลอดสาร	เลขที่ ๓๑๖ หมู่ ๑๗ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด บริเวณหาดตำบลบ้านเสด็จ	เลขที่ ๑๓๔ หมู่ ๑ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์บ้านห้วย ยาง	เลขที่ ๒๐๙/๒ หมู่ ๖ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๓	วิสาหกิจชุมชนพืชสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ต.บ้าน เสด็จ	เลขที่ ๒๐๖ หมู่ ๖ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตการเกษตร (สับปะรด)ตำบลบ้านเสด็จ	เลขที่ ๙๘ หมู่ ๘ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๓๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตสินค้า เกษตรปลอดภัย ต.บ้านเสด็จ	เลขที่ ๗๓๓ หมู่ ๓ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๐/๑-๐๐๒๖	วิสาหกิจชุมชนเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่ออิม汪	เลขที่ ๑๑๕ หมู่ ๑๗ ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๕/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนจักสานไม้ไผ่และทางมะพร้าว บ้านห้วยเป้ง	เลขที่ ๓๖ หมู่ ๕ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๘	วิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปุ๋ยหมักบ้านคำ	เลขที่ ๑๐๗ หมู่ ๔ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านห้วยเป้ง	เลขที่ ๓๗/๒ หมู่ ๕ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๕/๑-๐๐๑๗	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มต้นยางการเกษตร	เลขที่ ๓๑๑ หมู่ ๗ ตำบลบ้านคำ อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนบ้านร่มไทรรัตน์	เลขที่ ๑๓๑ หมู่ ๙ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๑๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตลำไยตำบลนิคมพัฒนา	เลขที่ ๒๗ หมู่ ๑๔ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๐๑	วิสาหกิจชุมชนข้าวหอมมะลิบ้านร่มเย็นพัฒนา	เลขที่ ๗๙ หมู่ ๘ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์น้ำวัง	เลขที่ ๑๘ หมู่ ๑๒ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๐๔	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านชัยภูทอง	เลขที่ ๑๐๓ หมู่ ๗ ถนนลำปาง-แจ้ห่ม ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๒๔	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์ลุ่มน้ำวัง	เลขที่ ๑๓๖ หมู่ ๗ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๘/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำขนมบ้านร่มไทรรัตน์	เลขที่ ๗๓ หมู่ ๙ ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๑๑	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้าน ห้วยทราย	เลขที่ ๑๙๒ หมู่ ๔ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๓๒	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรบ้านต้นธงชัย หมู่ ที่ ๑	เลขที่ ๙๙ หมู่ ๑ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มจักรสานกระเช้าบ้านเอื้อ อาทรต้นธงชัย	เลขที่ ๑๓/๗๖๔ หมู่ ๑๑ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มต้นธงชัยแฮนด์เมด	เลขที่ ๔๔๔ หมู่ ๑ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๓๐	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักเพื่อสุขภาพ	เลขที่ ๕๐๔ หมู่ ๒ ตำบลต้นธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐

๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านห้วยทราย	เลขที่ ๑๗ หมู่ ๔ ตำบลตันธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๒๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกร้าวหน้าตันธงชัย	เลขที่ ๓๕๗ หมู่ ๔ ตำบลตันธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปอาหารบ้านเจนจอย ๒	เลขที่ ๑๑๒/๖๓๔ ตำบลตันธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๑๗/๑-๐๐๔๐	วิสาหกิจชุมชนสวนหอมจันทร์บ้านศรีดอนชัย	เลขที่ ๑๗๖ หมู่ ๕ ตำบลตันธงชัย อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๒๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเลี้ยงเมือง	เลขที่ ๓๐๔/๑ หมู่ ๗ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เมืองรณมา	เลขที่ ๓๐๗/๙๒ หมู่ ๒ ตำบลพระบาท อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๔๒	วิสาหกิจชุมชนเกษตรพอเพียง อุ่นไอรัก	เลขที่ ๑๑๐๒/๑๗ หมู่ ๑ ตำบลพระบาท อำเภอเมือง ลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๒๕	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงสุกรตำบลพระบาท	เลขที่ ๑๙๕ หมู่ ๘ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๐๕	วิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ถักทอไหมพรมบ้านผา ลาด	เลขที่ ๓๐/๒ หมู่ ๔ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๒๒๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๔๓	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร จากเนื้อสัตว์และพืชผล	เลขที่ ๒๔๙/๑ หมู่ ๗ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๔๐	วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์เวียงดิน	เลขที่ ๔๕๖ หมู่ ๖ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ตำบล พระบาท	เลขที่ ๒๐ หมู่ ๘ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๕/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปสมุนไพรบ้านบุญ เกิด	เลขที่ ๒๔๓ หมู่ ๒ ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๗	วิสาหกิจชุมชนเกษตรชุมชนบ้านชมพู หมู่ ๗	เลขที่ ๖๗ หมู่ ๗ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๕	วิสาหกิจชุมชนแหนมใบตอง ยายสมพร บ้าน ชมพู ลำปาง	เลขที่ ๒๑๘ หมู่ ๗ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๔	วิสาหกิจชุมชนหมูสวรรค์น้องปีเมืองรณมา	เลขที่ ๓๔๑ หมู่ ๑๐ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๙	วิสาหกิจชุมชนโกโก้นครลำปาง	เลขที่ ๑๔๑/๒ หมู่ ๙ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๑	วิสาหกิจชุมชนเพาะเห็ดเหาะไผ่และแปรรูป จังหวัดลำปาง	เลขที่ ๑๔๙ หมู่ ๕ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านศรี หมวดเกล้า	เลขที่ ๕๔๑ หมู่ ๔ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๔๐	วิสาหกิจชุมชนหนองยาง Herbal Hub	เลขที่ ๒๙๓ หมู่ ๘ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๒๘	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรทำนาศาลาดอน	เลขที่ ๔๖ หมู่ ๓ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๐๐๐
๖-๕๒-๐๑-๐๖/๑-๐๐๓๖	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เมืองเขลางค์	เลขที่ ๖๐/๑ หมู่ ๔ ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง ลำปาง ๕๒๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง ,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

	ชื่อองค์กร	ประเภท	วันที่จัดตั้งกลุ่ม	จำนวนสมาชิก
๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่พัฒนา หมู่ ๑๓ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๐-ต.ค.-๖๕	๑๑
๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลปงแสนทอง หมู่ ๗ ต.ปงแสนทอง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๔
๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านศรีหมวดเกล้า ม.๔ หมู่ ๔ ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๗-มี.ค.-๖๓	๑๐
๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำน้ำพริกสถาบันตันยาง หมู่ ๘ ต.ทุ่งผาย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑๕-ม.ค.-๖๑	๑๐
๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านต้นตอง ม.๕ หมู่ ๕ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-พ.ย.-๔๙	๑๕
๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำน้ำพริกสถาบันห้วยไร่ หมู่ ๑๓ ต.บ้านเอื้อม อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๒๐
๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านกล้วยกลาง หมู่ ๕ ต.กล้วยแพะ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๑-ก.ย.-๖๑	๑๐
๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวซ้อมมือบ้านร่มเย็นพัฒนา หมู่ ๘ ต.นิคมพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๓๐-ก.ย.-๔๘	๑๕
๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรค่าหลวงรวมใจ หมู่ ๔ ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๒๙
๑๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรสตรีตำบลบ้านแลง หมู่ ๑๑ ต.บ้านแลง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๑๑
๑๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านหัวทุ่ง หมู่ ๑ ต.บ้านแลง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๔-ม.ค.-๖๕	๑๐
๑๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแหลมหมู่ไบตอง บ้านฮ้องกอก หมู่ ๗ ต.บ่อแก้ว อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๑๑
๑๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปสับปะรด หมู่ ๔ ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๐
๑๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรปงวัง หมู่ ๖ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๑๐
๑๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านค้ำหน้าค่าย หมู่ ๗ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๑๐
๑๖	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำขนมบ้านร่มไทรรัตน์ หมู่ ๙ ต.นิคมพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๐-ก.ย.-๕๙	๑๕
๑๗	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรต้นธงชัย Hand made หมู่ ๑ ต.ต้นธงชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ธ.ค.-๖๔	๑๐
๑๘	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเกษตรปลอดภัย หมู่ ๑๑ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-ก.ค.-๖๕	๑๐
๑๙	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตัดเย็บบ้านชัยมงคล หมู่ ๒ ต.นิคมพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๕-มิ.ย.-๕๘	๑๑
๒๐	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปอาหารเลี้ยงเมือง หมู่ ๗ ต.พระบาท อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๒๘-ก.ย.-๕๔	๑๓

๒๑	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านห้วยเป้ง หมู่ ๕ ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๑
๒๒	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านแสง หมู่ ๒ ต.บุญนาครพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๕
๒๓	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรข้าวแต่นแม่บัวจันทร์ หมู่ ๒ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๗
๒๔	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านใหม่รัตนคม หมู่ ๙ ต.บุญนาครพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๖
๒๕	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหัววัง หมู่ ๔ ต.บุญนาครพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๕

	ชื่อองค์กร	ประเภท	วันที่จัดตั้งกลุ่ม	จำนวน สมาชิก
๑	กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกรโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการเข ลางค์นคร หมู่ ๑๒ ต.บ่อแฮ้ว อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มยุวเกษตรกร	๓-ส.ค.-๖๕	๒๓
๒	กลุ่มยุวเกษตรกรยุวเกษตรกรโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารีย์ หมู่ ๗ ต.พระบาท อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มยุวเกษตรกร	๕-ส.ค.-๖๕	๔๗
๓	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนทุ่งฝางวิทยา หมู่ ๖ ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มยุวเกษตรกร	๒๑-ต.ค.-๖๑	๒๔
๔	กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านสบคอม หมู่ ๑ ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มยุวเกษตรกร	๑๗-ส.ค.-๖๓	๒๑
๕	กลุ่มยุวเกษตรกรโป่งหลวงวิทยา รัชมิ่งคลาสิก หมู่ ๑๕ ต.บ้านเอื้อม อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มยุวเกษตรกร	๒๐-ก.ย.-๔๙	๓๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

	ชื่อองค์กร	ประเภท	วันที่จัดตั้งกลุ่ม	จำนวนสมาชิก
๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำปุ๋ยหมัก หมู่ ๒ ต.ปงแสนทอง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๒-ธ.ค.-๖๗	๑๙
๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกส้มโอบ้านแม่กีย หมู่ ๙ ต.ปงแสนทอง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑๘-ม.ค.-๖๖	๒๑
๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านทุ่งมานเหนือ หมู่ ๒ ต.บ้านเป้า อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๒๓-ม.ค.-๕๐	๑๕
๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรผู้เลี้ยงวัวตำบลปงแสนทอง หมู่ ๓ ต.ปงแสนทอง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑๘-มี.ค.-๖๕	๑๘
๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรผู้ปลูกผักบ้านฮ่องกอก หมู่ ๗ ต.บ่อแฮ้ว อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๐
๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรผู้เลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ(จิ้งหรีด) หมู่ ๑ ต.บ้านแลง อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๒๐-ธ.ค.-๖๒	๑๕
๗	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้ปลูกลำไยบ้านผาตลาดวังหลวง หมู่ ๔ ต.พระบาท อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๖
๘	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำเส้นใยสับปะรด หมู่ ๗ ต.บ้านเสด็จ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๐
๙	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำไม้กวาดทางมะพร้าว หมู่ ๔ ต.บุญนาคพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๕
๑๐	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรตัดแต่งกระเทียมแห้งเพื่อจำหน่าย หมู่ ๑ ต.กล้วยแพะ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๒
๑๑	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตดินผสมปุ๋ยอินทรีย์ หมู่ ๔ ต.ทุ่งผาย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๐
๑๒	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผู้เลี้ยงไก่พื้นเมืองบ้านใหม่รุ่งเจริญ หมู่ ๘ ต.บ้านคำ อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๐	๑๕
๑๓	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกผักปลอดสารพิษ หมู่ ๑๐ ต.พิชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๕๙	๑๑

๑๔	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรปลูกลำไย หมู่ ๑ ต.นิคมพัฒนา อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๕
๑๕	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ศจช ตำบลตันธงชัย หมู่ ๔ ต.ตันธงชัย อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๕	๑๕
๑๖	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว หมู่ ๔ ต.ชมพู อ.เมืองลำปาง จ.ลำปาง	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	๑-ม.ค.-๖๐	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง,พ.ศ.๒๕๖๔

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยี ด้าน การพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
นิคมพัฒนา		๑			๑				
บ้านเสด็จ		๑			๑				
บ้านแลง		๑			๑				
ปางแสนทอง		๑			๑				
กล้วยแพะ		๑			๑				
ชมพู		๑			๑				
พระบาท	๑	๑			๑				
สบตุ๋ย									
สวนดอก									
บุญนาคพัฒนา		๑			๑				
เวียงเหนือ									
ตันธงชัย		๑			๑				
บ่อแฮ้ว		๑	๑		๑				
บ้านค่า		๑			๑				
บ้านเป้า		๑			๑				
บ้านเอื้อม		๑			๑				
ทุ่งฝาย		๑		๑	๑				
พิชัย		๑			๑				
รวม	๑	๑๔	๑	๑	๑๕	-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง,พ.ศ.๒๕๖๔

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
นิคมพัฒนา	๐	๐	๐	๑	๒	๑๔	๐	๐	๐
บ้านเสด็จ	๔	๐	๐	๐	๓	๑๗	๐	๐	๐
บ้านแลง	๐	๑	๐	๐	๒	๑๒	๐	๐	๐
ปงแสนทอง	๐	๐	๐	๐	๒	๑๑	๐	๐	๐
กล้วยแพะ	๐	๐	๐	๐	๐	๕	๐	๐	๐
ชมพู	๐	๐	๐	๐	๒	๑๓	๐	๐	๐
พระบาท	๐	๐	๐	๐	๐	๗	๐	๐	๐
สบตุ๋ย	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
สวนดอก	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
บุญนาคน	๐	๐	๐	๐	๐	๙	๐	๐	๐
เวียงเหนือ	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
ตันธงชัย	๑	๐	๐	๑	๓	๑๒	๑	๐	๐
บ่อแฮ้ว	๐	๐	๐	๐	๓	๑๗	๐	๐	๐
บ้านคำ	๐	๑	๐	๐	๐	๘	๐	๐	๐
บ้านเป่า	๑	๐	๐	๐	๓	๑๒	๐	๐	๐
บ้านเอื้อม	๐	๐	๑	๐	๐	๑๕	๐	๐	๐
ทุ่งฝาย	๐	๐	๐	๐	๐	๑๐	๐	๐	๐
พิชัย	๑	๐	๐	๐	๐	๑๗	๐	๐	๐
หัวเวียง	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๗	๒	๑	๒	๒๐	๑๗๙	๑	๐	๐

หมายเหตุ : อาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

อำเภอเมืองลำปาง มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน จำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๒๕ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
บ้านเสด็จ	๑	การปลูกและแปรรูปสับปะรด
บ่อแก้ว	๑	การใช้สารชีวภัณฑ์แบบผสมผสาน
รวม	๒	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	นายบุญเสริม ดีผิว	ผลิตพืชผักปลอดสารพิษ/ เลี้ยงจิ้งหรีด	๗	พระบาท
๒	นายขาว บุญมา	ลำไย	๒	นิคมพัฒนา
๓	นายเสาร์ กองประถม	ลำไย	๔	กล้วยแพะ
๔	นายเนตร ทองคำ	สับปะรด	๑	บ้านเสด็จ
๕	นายชลชัย หัสจรรย์	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๖	ทุ่งฝาย
๖	นายโชคชัย นันตะกุล	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๗	บ้านค่า
๗	นางวาสนา แปงคำ	ข้าว	๘	ปงแสนทอง
๘	นายบรรจง วงศ์แก่นจันทร์	เกษตรผสมผสาน	๔	ต้นธงชัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑๒ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกกลุ่มแปลงใหญ่	ปีที่ดำเนินการ	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	นิคมพัฒนา	แปลงใหญ่ลำไย ตำบลนิคมพัฒนา	๒๕๖๐	ลำไย	๕๒	๑๘๒.๒๕	นายขาว บุญมา	๐๙๓ ๒๘๐๖๒๙๑
๒	บ้านแลง	แปลงใหญ่ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ตำบลบ้านแลง	๒๕๖๐	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๕๕	๕๖๑.๗๕		
๓	บ้านเสด็จ	แปลงใหญ่สับปะรด ตำบลบ้านเสด็จ	๒๕๖๐	สับปะรด	๑๕๙	๑๐๗๖.๗๕	นายเนตร ทองคำ	๐๘๗ ๑๘๒๒๙๓๘
๔	บ้านเอื้อม	แปลงใหญ่มัน สำปะหลังตำบลบ้านเอื้อม	๒๕๖๖ ๒	มันสำปะหลัง	๓๒	๓๓๖.๕๐	นายอินทร เครือวัลย์	๐๘๑ ๙๕๐๘๑๐๔

๕	บ้านเป้า	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบ้านเป้า	๒๕๖๔	ข้าว	๓๑	๓๓๙.๒๕	นางกัญจิรา วงศ์ ปิง	๐๘๑ ๗๔๖๖๐๓๐
๖	บ้านเป้า	แปลงใหญ่ปลานิล	๒๕๖๔	ปลานิล	๓๕	๒๗		
๗	บ้านคำ	แปลงใหญ่ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์บ้านทุ่งไ้ ตำบลบ้านคำ	๒๕๖๕	ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์	๔๗	๓๐๓.๒๕	นายนเรศ วงศ์ขั นนท์	๐๘๖ ๑๙๖๙๐๙๒
๘	บ้าน เอื้อง	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบ้านเอื้อง	๒๕๖๕	ข้าว	๓๖	๓๒๙.๗๕	นายศรีมา ใจตั้ง	๐๘๙ ๙๕๔๗๒๑๓
๙	บ้าน เสด็จ	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลบ้านเสด็จ	๒๕๖๖	ยางพารา	๔๐	๔๐๐	นายประสิทธิ์ จิต ตา	๐๘๑ ๙๖๓๐๔๘
๑๐	บุญนา คพัฒนา	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลบุญนา คพัฒนา	๒๕๖๖	ข้าว	๓๐	๓๕๐	นายมานัส จอน ดอน	๐๘๘ ๔๐๓๐๑๗๕
๑๑	บ้าน เอื้อง	แปลงใหญ่ยางพารา ตำบลบ้านเอื้อง	๒๕๖๗	ยางพารา	๓๕	๓๓๙.๓๒	นายถาวร สมกุล	๐๘๘ ๔๐๓๐๑๗๕
๑๒	บ้านคำ	แปลงใหญ่พืชผัก ตำบลบ้านคำ	๒๕๖๘	พืชผัก	๓๒	๔๓	นางสมพร เกินตัว	๐๙๗ ๙๗๖๓๒๙๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอเมืองลำปาง

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอเมืองลำปาง

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าลำไย

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[ ] น้ำฝน [✓] ชลประทาน [✓] บ่อน้ำบาดาล [✓] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ แม่น้ำวัง และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในพื้นที่

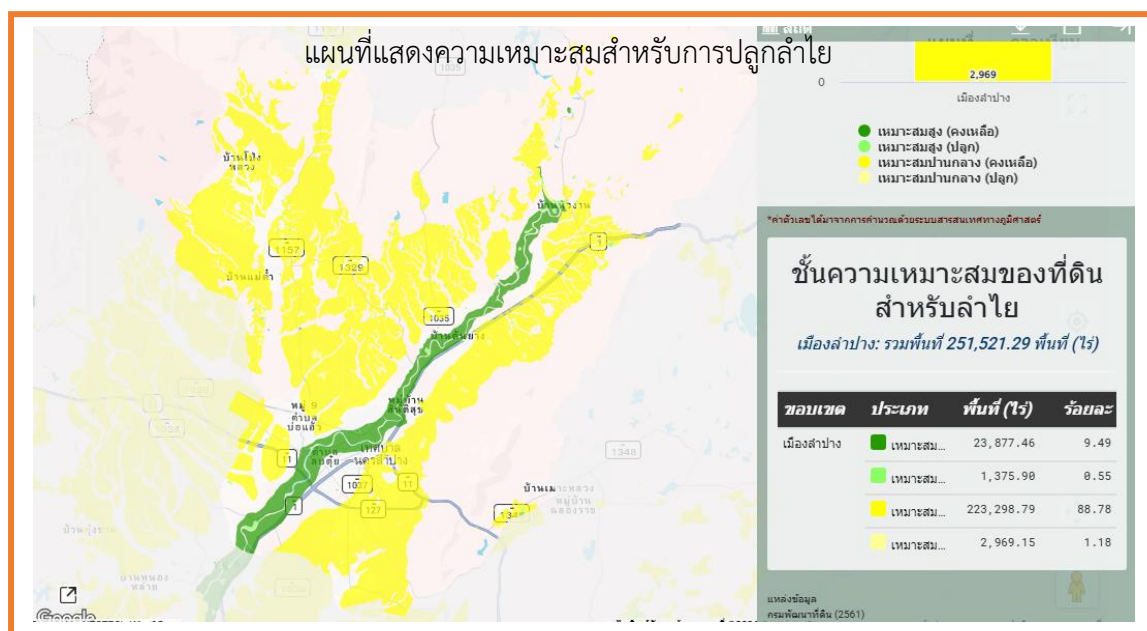
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองลำปาง	๒๓,๘๗๗.๔๖	๒๒๓,๒๙๘.๘	-	-	๒๔๗,๑๗๖.๒๖
ตำบลกล้วยแพะ		๑๒๖๘๓.๘	-	-	๑๒,๖๘๓.๘๐
ตำบลชมพู	๓,๖๑๘.๒๕	๖๖๖๑๔.๗๔	-	-	๓,๖๑๘.๒๕
ตำบลต้นธงชัย	๑,๖๗๒.๕	๒,๓๙๗๖.๖	-	-	๒๕,๖๔๙.๑๐
ตำบลทุ่งฝาย	๒,๑๕๕.๓	๕,๗๙๘.๕๑	-	-	๗,๙๕๓.๘๑
ตำบลนิคมพัฒนา	๙.๙๑	๑๖,๐๑๙.๘	-	-	๑๖,๐๒๙.๗๑
ตำบลบ่อแฮ้ว	๗๗๙.๑	๗,๑๐๕.๔๑	-	-	๗,๘๘๔.๕๑
ตำบลบ้านคำ	๒๘.๘๕	๙,๕๒๑.๙๒	-	-	๙,๕๕๐.๗๗
ตำบลบ้านเป้า	๒๔.๖๘	๑๘,๘๙๘.๘	-	-	๑๘,๙๒๓.๔๘
ตำบลบ้านแลง	๗๐.๘๕	๓,๙๑๐.๔๕	-	-	๓,๙๘๑.๓๐
ตำบลบ้านเสด็จ	๒,๒๔๐.๔๙	๑๙,๗๔๖.๗	-	-	๒๑,๙๘๗.๑๙
ตำบลบ้านเอื้อม		๔๗,๕๑๖.๔	-	-	๔๗,๕๑๖.๔๐
ตำบลบุญนาควพัฒนา	๒,๕๒๐.๑๕	๘,๒๓๔.๗๑	-	-	๑๐,๗๕๔.๘๖
ตำบลปางแสนทอง	๓,๘๒๓.๒๗	๖,๓๗๔.๖๖	-	-	๑๐,๑๙๗.๙๓
ตำบลพระบาท		๑๘,๔๕๔.๒	-	-	๑๘,๔๕๔.๒๐
ตำบลพิชัย	๓,๐๒๓.๐๒	๑๘,๔๐๙.๑	-	-	๒๑,๔๓๒.๑๒

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

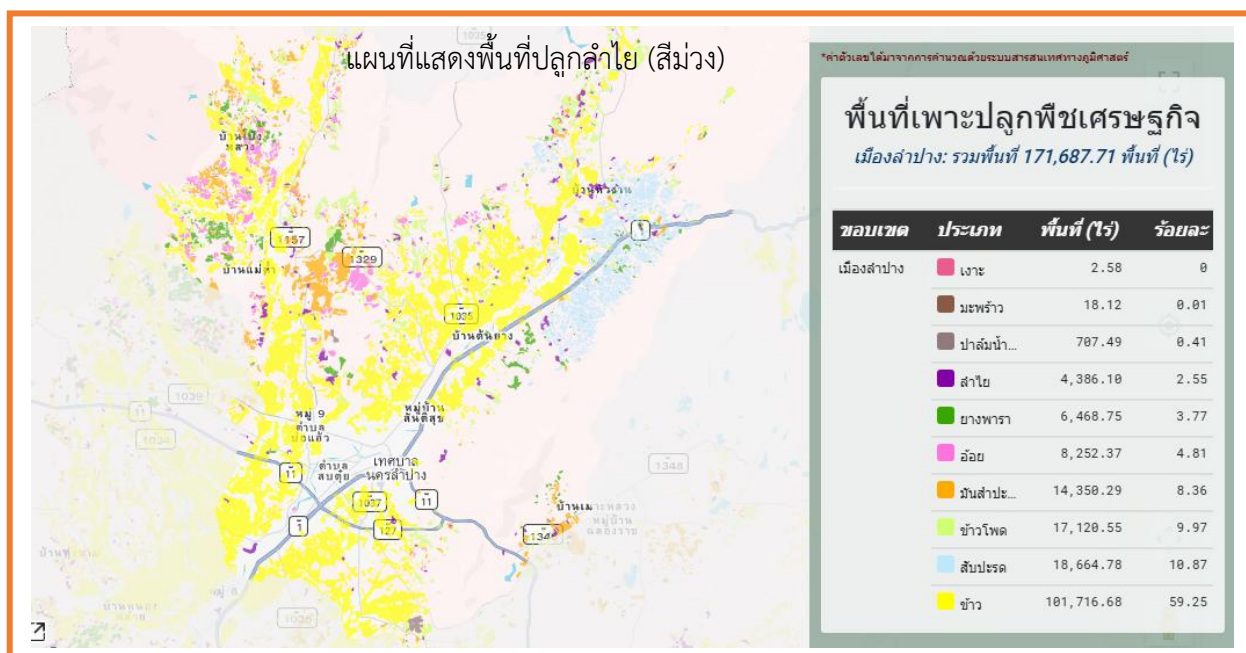
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกลำไย
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

๒) พื้นที่ปลูกลำไย

ตารางที่ ๒๙ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตลำไย อำเภอเมืองลำปาง

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
พระบาท	๒๗	๘๒.๕๖	๗๑.๑๗	๒๔,๙๐๙.๕๐	๓๕๐
ชมพู	๑๓	๓๑.๒๒	๑๗.๓๖	๖,๐๗๖.๐๐	๓๕๐
กล้วยแพะ	๓	๗.๔๙	๔.๔๙	๑,๕๗๑.๕๐	๓๕๐
ปงแสนทอง	๖	๒๐.๗๕	๑๙.๒๕	๖,๗๓๗.๕๐	๓๕๐
บ้านแลง	๒๙	๑๑๗.๙	๙๙.๐๔	๓๔,๖๖๔.๐๐	๓๕๐
บ้านเสด็จ	๒๗	๘๗.๒๑	๘๗.๒๑	๓๐,๕๒๓.๕๐	๓๕๐
พิชัย	๕	๓๔.๑๘	๓๔.๐๖	๑๑,๙๒๑.๐๐	๓๕๐
บ้านเอื้อม	๑๔	๓๙.๙๐	๓๖.๙๐	๑๒,๙๑๕.๐๐	๓๕๐
บ้านเป้า	๑๑	๓๓.๓๔	๑๕.๑๗	๕,๓๐๙.๕๐	๓๕๐
บ้านคำ	๒๑	๖๕.๕๒	๔๙.๒๘	๑๗,๒๔๘.๐๐	๓๕๐
บ่อแฮ้ว	๒	๑๑.๐๘	๘.๐๘	๒,๘๒๘.๐๐	๓๕๐
ต้นธงชัย	๓	๒๙.๕๐	๒๙.๕๐	๑๐,๓๒๕.๐๐	๓๕๐
นิคมพัฒนา	๘๓	๒๔๐.๙๗	๒๓๖.๙๗	๘๒,๙๓๙.๕๐	๓๕๐
บุญนาครพัฒนา	๔๗	๑๖๐.๑๖	๑๕๙.๐๘	๕๕,๖๗๘.๐๐	๓๕๐
รวม	๒๘๙	๙๐๑.๑๖	๘๖๗.๕๔	๓๐๓,๖๓๙.๐๐	๓๕๐

ที่มา : ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกลำไย (พื้นที่ปลูกจริง)

(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร GISTDA กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ.๒๕๖๐)

(๓) พื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม

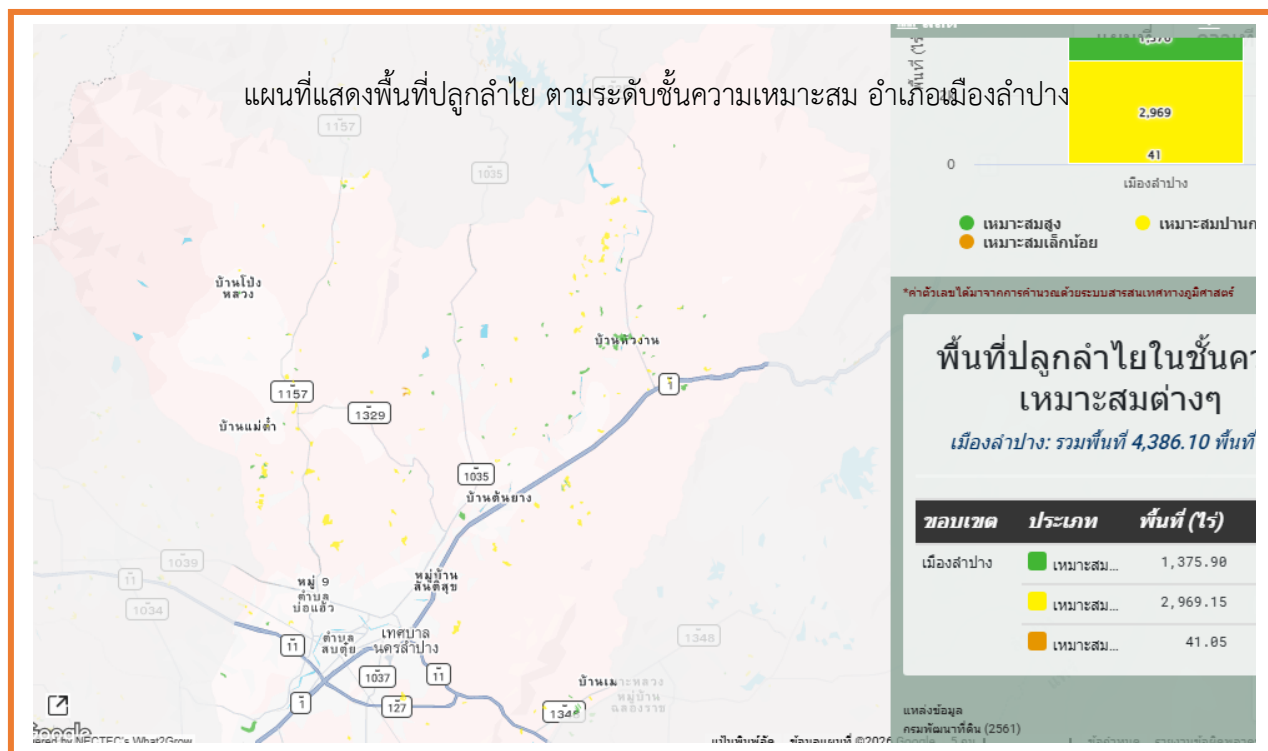
ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมอำเภอเมืองลำปาง	๑,๓๗๕.๙	๒,๙๖๙.๑๕	-	-	๔,๓๔๕.๐๕
ตำบลกล้วยแพะ		๒๘.๖	-	-	๒๘.๖๐
ตำบลชมพู		๒๑.๐๘	-	-	๒๑.๐๘
ตำบลต้นธงชัย	๙.๙๘	๑๗๙.๒๕	-	-	๑๘๙.๒๓
ตำบลทุ่งผาย	๘๘.๒๕	๙.๒๖	-	-	๙๗.๕๑
ตำบลนิคมพัฒนา	๙๖.๒	๑๐๙.๔	-	-	๒๐๕.๖๐
ตำบลบ่อแฮ้ว		๒๖.๖๖	-	-	๒๖.๖๖
ตำบลบ้านคำ		๑๔๒.๐๑	-	-	๑๔๒.๐๑
ตำบลบ้านเป้า	๗๖.๘๑	๖๘๕.๕๑	-	-	๗๖๒.๓๒
ตำบลบ้านแลง	๒๗๐.๓๗	๒๔๒.๓๗	-	-	๕๑๒.๗๔
ตำบลบ้านเสด็จ	๑๒๓.๘๘	๒๔๔.๙๒	-	-	๓๖๘.๘๐
ตำบลบ้านเอื้อม	๖๓.๐๔	๒๐๙.๕	-	-	๒๗๒.๕๔
ตำบลบุญนาคนพัฒนา	๓๐๘.๙๒	๔๕๖.๐๖	-	-	๗๖๔.๙๘
ตำบลปงแสนทอง	๒๐๘.๐๕	๓๑.๕๒	-	-	๒๓๙.๕๗
ตำบลพระบาท	๘๒.๓๒	๑๙๓.๗๙	-	-	๒๗๖.๑๑
ตำบลพิชัย	๑๙.๒๔	๓๘๙.๕๗	-	-	๔๐๘.๘๑

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม (ต่อ)

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกลำไย (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ตำบลพระบาท	๘๒.๓๒	๑๙๓.๗๙	-	-	๒๗๖.๑๑
ตำบลพิชัย	๑๙.๒๔	๓๘๙.๕๗	-	-	๔๐๘.๘๑

ที่มา: ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th> กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกลำไย ตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th> กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี: นิยมปลูกพันธุ์อีดอ (ร้อยละ ๙๐) เนื่องจากตลาดต้องการและตอบสนองต่อสารกระตุ้นการออกดอกได้ดี

๒) การเตรียมดิน: ไถพรวนรอบทรงพุ่ม ใส่ปุ๋ยขาวปรับสภาพดินหากดินเป็นกรด และใส่ปุ๋ยคอกเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน

๓) การปลูก: ระยะปลูกมาตรฐาน ๘x๘ เมตร หรือ ๑๐x๑๐ เมตร เน้นการจัดการทรงพุ่มไม่ให้ชิดกันเกินไป

๔) ระบบการให้น้ำ: ส่วนใหญ่เปลี่ยนจากระบบน้ำเป็นระบบสปริงเกอร์และบ่อบาดาลเพื่อควบคุมการออกดอกนอกฤดู

๕) การดูแลรักษา: การตัดแต่งกิ่งทรงพุ่มผ่าซีกหนายเพื่อให้แสงส่องถึงกลางต้น ลดการสะสมของโรคและแมลง

- ๖) การใส่ปุ๋ย :ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เน้นสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ช่วงบำรุงต้น และ ๐-๐-๖๐ ช่วงเพิ่มความหวาน
- ๗) การเก็บเกี่ยว:ใช้แรงงานคนเก็บเกี่ยว โดยคัดแยกขนาด (เกรด AA, A, B) ทันทีในสวน
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว :การรมซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (เพื่อส่งออก) และการคัดเกรดส่งโรงงานแปรรูป/ล้าง
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู:เฝ้าระวังเพลี้ยไฟ มวนลำไย และโรคพุ่มไม้กวาด โดยใช้สารชีวภัณฑ์สลับเคมี

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเมืองลำปาง มีการปลูกลำไย ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ลำไย					▲							
- เตรียมต้น/ตัดแต่ง									↔	↔		
- แง่ซอดอก	↔	↔										
- เก็บเกี่ยว							↔	▼	↔			↔

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

▲ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▼ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๑ แสดงต้นทุนการผลิตลำไย ปี ๒๕๖๙

รายการ	ต้นทุน (บาท)	หมายเหตุ
ค่าปุ๋ยและสารเคมี	๔,๕๐๐	รวมสารกระตุ้นการออกดอก
ค่าแรงงาน (ตัดแต่ง/พ่นยา)	๓,๐๐๐	
ค่าระบบน้ำและน้ำมันเชื้อเพลิง	๑,๕๐๐	
ค่าเก็บเกี่ยวและคัดแยก	๕,๐๐๐	คิดตามปริมาณผลผลิต
รวมต้นทุนทั้งหมด	๑๔,๐๐๐	เฉลี่ยต้นทุน ๑๖-๑๘ บาท/กก.

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในอำเภอ)

เกษตรกร -> ล้งในพื้นที่ (รับซื้อสด) -> ส่งออก (จีน/เวียดนาม)

เกษตรกร -> โรงงานแปรรูป (ลำไยอบแห้ง) -> ผู้บริโภค/ส่งออก

เกษตรกร -> ตลาดออนไลน์/ขายปลีกหน้าสวน -> ผู้บริโภคในประเทศ

Flow chart แสดงเส้นทางวิถีตลาดของอำเภอเมืองลำปาง

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

มีแหล่งรับซื้อ รวม - แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ..... ตำบล ..... จำนวน ..... แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ..... ตำบล ..... จำนวน ..... แห่ง

มีโรงงาน..... รวม ..... แห่ง .....

- อยู่ในหมู่ที่ ..... ตำบล ..... จำนวน ..... แห่ง

- อยู่ในหมู่ที่ ..... ตำบล ..... จำนวน ..... แห่ง

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในอำเภอจำนวน ๓๗ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๑ ราย
มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๒ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑		นิคมพัฒนา	ด้านการผลิต	การผลิตลำไยคุณภาพ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง , พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	ศพก.เครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกลำไยตำบลนิคมพัฒนา
แปลงใหญ่	๑	แปลงใหญ่ตำบลนิคมพัฒนา
วิสาหกิจชุมชน	๑	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกลำไย
กลุ่มแม่บ้าน	๑	กลุ่มแม่บ้านแปรรูป

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ลำไย อำเภอ เมืองลำปาง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นดินร่วนแดง ระบายน้ำดี แต่เริ่มประสบปัญหาภัยแล้งซ้ำซาก	มีถังกระจายตัวในชุมชน ทำหน้าที่คัดเกรดเพื่อส่งต่อไปยังพ่อค้าคนกลาง	ส่งออกผ่านตัวแทน (Broker) เป็นหลัก และขายปลีกในตัวเมืองลำปาง
	ปัญหา Pain point	แหล่งน้ำไม่เพียงพอในช่วงติดผล (มีนาคม-เมษายน) ทำให้ผลผลิตร่วงหรือผลเล็ก	ไม่มีโรงอบ แปรรูปในพื้นที่	เส้นทางการขนส่งบางจุดยังไม่เชื่อมโยงกับระบบ Logistics สมัยใหม่ ทำให้ต้นทุนขนส่งสูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	Agri-Map & เทคโนโลยีดิจิทัล Sensing: ใช้เซนเซอร์วัดความชื้นดิน เชื่อมต่อแอปฯ เพื่อบริหารจัดการน้ำแม่นยำ	Waste-to-Energy: นำเปลือก เมล็ด เศษวัสดุ มาทำถ่านไบโอชา หรือพลังงานชีวมวล	Smart Logistics: ใช้ระบบจับคู่รถขนส่งเพื่อลดเที่ยวเปล่า (Backhaul)
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้สูงอายุ ขาดแรงงานในการเก็บเกี่ยว	มีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนแปรรูปลำไยอบแห้งเนื้อสีทอง	ผู้บริโภคเริ่มโยกหาความมั่นใจด้านความปลอดภัย (GAP/Organic)
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการคำนวณต้นทุนที่แท้จริง	ขาดอำนาจต่อรองราคา เนื่องจากต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลางรายใหญ่	พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไปซื้อออนไลน์มากขึ้น แต่เกษตรกรยังเข้าไม่ถึง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	Young Smart Farmer: ปันลูกหลานเกษตรกรเป็น "Digital Facilitator" ช่วยบริหารจัดการสวน	Co-working Space & Learning Center: สร้างศูนย์เรียนรู้การแปรรูปมาตรฐาน GMP	E-Commerce Platform: ส่งเสริมการขายผ่าน TikTok, Shopee, และ Facebook Live
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตออกกระจุกตัวในช่วง ก.ค. - ส.ค. ทำให้ราคาตกต่ำ	สินค้าส่วนใหญ่เป็นแบบ Bulk (เน้นปริมาณ) ยังขาดการสร้างแบรนด์ที่ชัดเจน	เริ่มมีการนำสินค้าขึ้นห้างและส่งออกในรูปแบบบรรจุภัณฑ์ขนาดเล็ก

	ปัญหา Pain point	คุณภาพผลผลิตไม่ สม่ำเสมอ (ขนาดผลไม่ได้ มาตรฐาน AA	สินค้าแปรรูปขาดความ หลากหลายทาง การตลาด	ปัญหาความเชื่อมั่น เรื่องสารตกค้าง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	Precision Farming: การใช้โดรนพ่นสารเสริม ประสิทธิภาพเพื่อคุมขนาด ผลให้สม่ำเสมอ	Product Innovation: พัฒนาเครื่องดัดจาก ลำไย หรือเจल्लीลำไยเพื่อ สุขภาพ	QR Code Traceability: ระบบตรวจสอบ ย้อนกลับ เพื่อโชว์ ใบรับรอง GAP และ แหล่งที่มา

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๕ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการยกระดับการผลิตลำไยคุณภาพอัตลักษณ์ลำปางด้วยเทคโนโลยีเกษตรแม่นยำ และการตลาดดิจิทัล
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานพัฒนาศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร (BCG Model)
๔. หลักการและเหตุผล	ลำไยในอำเภอเมืองลำปางประสบปัญหาภัยแล้ง ต้นทุนปุ๋ย/สารเคมีสูง และผลผลิตออกกระจุกตัวทำให้ราคาตกต่ำ การส่งเสริมแบบเดิมไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศและตลาด จึงจำเป็นต้องนำเทคโนโลยี ดิจิทัล และการจัดการฐานข้อมูลมาใช้
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและธาตุอาหารด้วยระบบเกษตรแม่นยำ ๒. เพื่อยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการแปรรูปและคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ๓. เพื่อสร้างช่องทางการตลาดออนไลน์และการเข้าถึงผู้บริโภคโดยตรง
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. ต้นทุนการผลิตลดลงร้อยละ ๒๐ ๒. ผลผลิตมีคุณภาพเกรดพรีเมียม (AA) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ ๓. เกือบร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรในกลุ่มมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
๗. พื้นที่เป้าหมาย	กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ลำไย ต.นิคมพัฒนา และ ต.กล้วยแพะ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
๘. กิจกรรมหลัก	๑. ติดตั้งระบบบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ (Smart Irrigation) ในสวนต้นแบบ ๒. อบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตลำไยคุณภาพและการใช้โดรนทางการเกษตร ๓. พัฒนาแบรนด์สินค้าและระบบตรวจสอบย้อนกลับ (QR Code Traceability)
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองลำปาง (หน่วยงานหลัก), มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง (ที่ปรึกษาเทคโนโลยี)
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙ (๑ ปีงบประมาณ)
๑๑. งบประมาณ	๕๐๐,๐๐๐ บาท (งบพัฒนาจังหวัด/งบประมาณกรมส่งเสริมการเกษตร)
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. เกษตรกรได้รับการอบรม ๑๐๐ ราย ๒. สวนต้นแบบเกษตรแม่นยำ ๕ แห่ง

	๓. แปรณต์สินค้าและบรรจุภัณฑ์ลำไยพรีเมียม ๑ แปรณต์
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีลดต้นทุนได้จริง มีสินค้าที่ได้มาตรฐานรองรับตลาดมูลค่าสูง และกลุ่มมีความเข้มแข็งในการต่อรองราคา

หมายเหตุ : ถ้ามีมากกว่า ๑ โครงการ สามารถเพิ่มตารางได้

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๖ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินงานกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑. ยกระดับการจัดการสวนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	ชุดเซนเซอร์ ความชื้น, ระบบ วาล์วไฟฟ้า, วิทยากรด้าน IT	ติดตั้งระบบน้ำอัจฉริยะ ในสวนแปลงใหญ่ และ สอนการใช้แอปฯ ควบคุม	สวนลำไย ๕ แห่งมี ระบบน้ำ Smart Farm	ประสิทธิภาพการใช้น้ำเพิ่มขึ้น รายได้ สุทธิเพิ่มขึ้นจาก ต้นทุนที่ลดลง	พื้นที่เกษตรมีการ ปรับตัวต่อสภาวะ เอลนีโญได้อย่าง ยั่งยืน	งบจังหวัด / ๒๕๖๙	๑. ยกระดับการจัดการสวนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
๒. เพิ่มมูลค่าด้วยมาตรฐานและแบรนด์	ใบรับรอง GAP, บรรจุภัณฑ์, งบ โฆษณาออนไลน์	ตรวจประเมินแปลง ตามมาตรฐาน GAP และออกแบบ Storytelling ของ ลำไยลำปาง	เกษตรกร ๑๐๐ รายได้ใบรับรอง GAP และมีแบรนด์กลุ่ม	มูลค่าสินค้าต่อหน่วย สูงขึ้นร้อยละ ๒๐ จากการขายตรง	ลำไยอำเภอเมือง ลำปางเป็นที่รู้จักใน ฐานะสินค้าพรีเมียม ระดับประเทศ	งบกรม ส่งเสริมฯ / ๒๕๖๙	
๓. พัฒนา Young Smart Farmer สู่ Digital Trader	หลักสูตรการตลาดออนไลน์, สมาร์ทโฟน/อุปกรณ์ Live	อบรมการตัดต่อวิดีโอ การขายผ่าน TikTok และการทำ Content Marketing	กลุ่มเกษตรกรมีทีม การตลาดดิจิทัลของตนเอง	ลดการพึ่งพาพ่อค้า คนกลางลงร้อยละ ๓๐	เกิดสังคมเกษตรยุค ใหม่ที่พึ่งพาตนเองได้ และคนรุ่นใหม่กลับบ้านเกิด	งบจังหวัด / ๒๕๖๙	๓. พัฒนา Young Smart Farmer สู่ Digital Trader